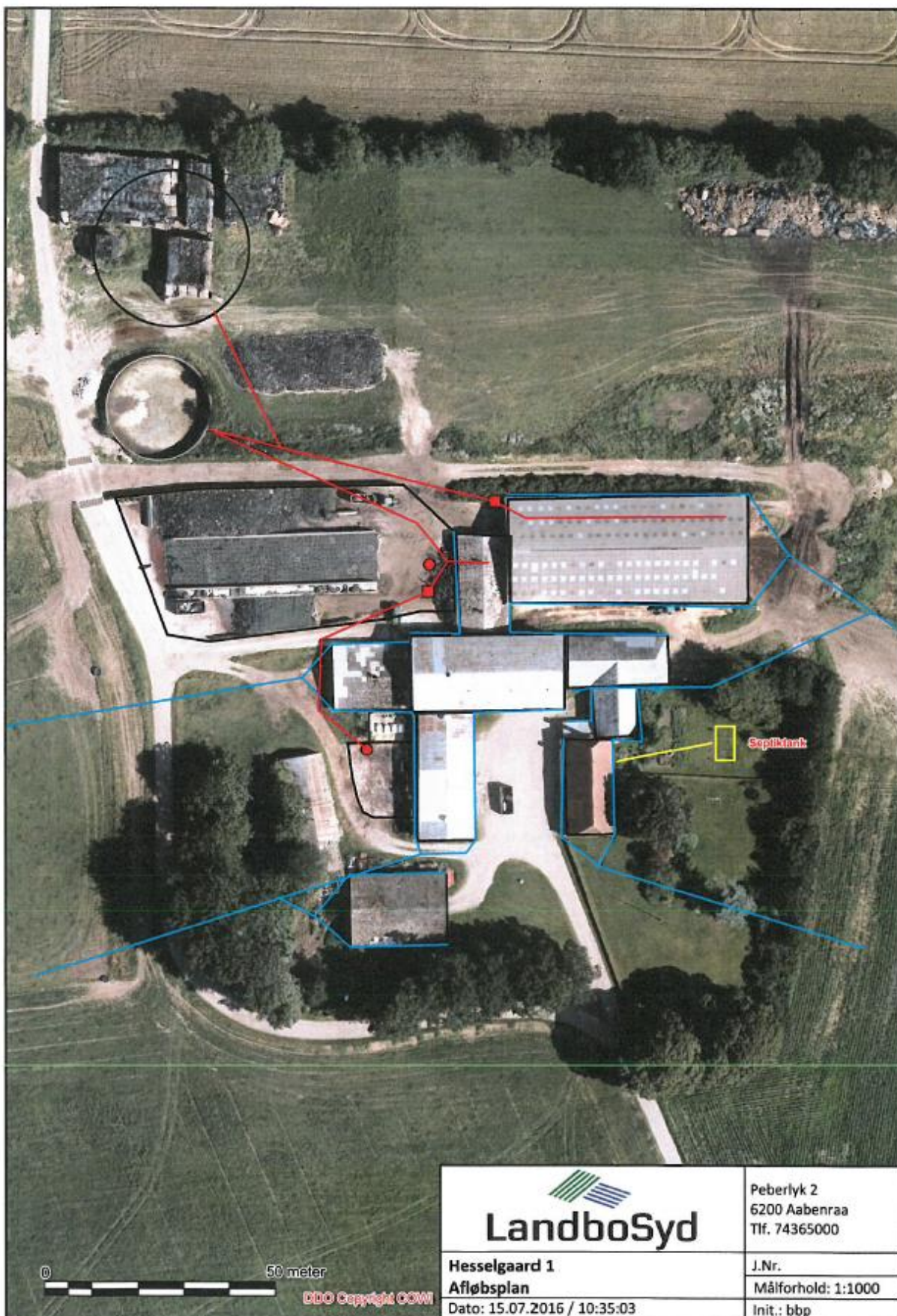
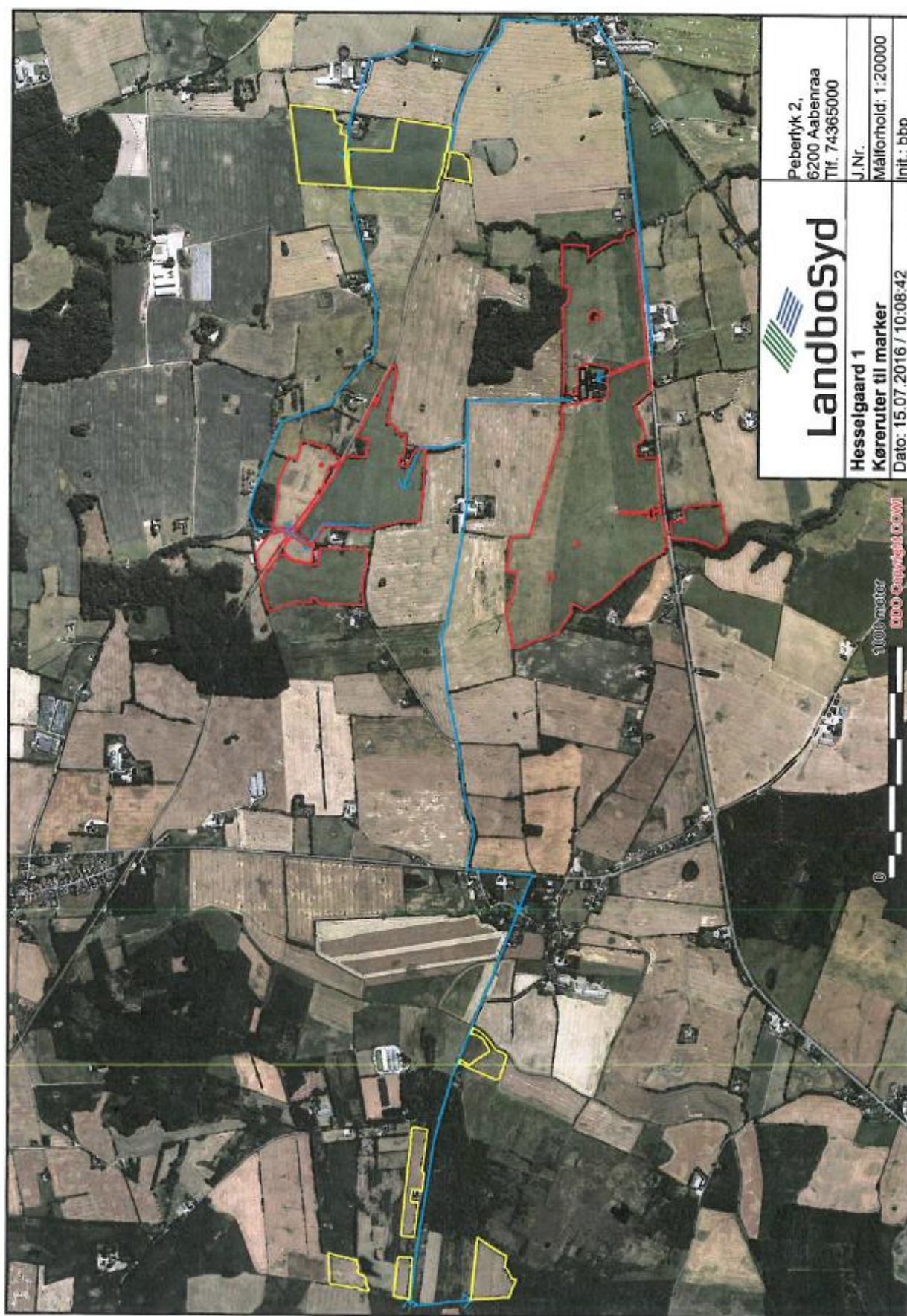

 Landbosyd	Peberlyk 2, 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
Hesselgaard 1	J.Nr.
Placering af ny gyllebeholder	Målforshold: 1:500
Dato: 15.07.2016 / 10:18:29	Init.: bbp

Bilag 4

 LandboSyd		Peberlyk 2 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
Hesselgaard 1 Teknik og intern transport Dato: 15.07.2016 / 10:23:58		J.Nr. Målforhold: 1:1000 Init.: bbb

BEREDSKABSPLAN

for Hesselgaard , Krusåvej 6 , 6300 Gråsten

GYLLE :

Overpumpning af gylle til beholder eller fra stald til stald , må kun ske , når der er en person ansvarlig herfor i nærheden , som er i stand til at standse gyllepumpen inden for et minut . Skulle der ske udslip af gylle , stoppes udløbet på drænsbrønden på siden af kostalden (afmærket med et ettal på kort over gården) . Hvis det ikke er tilstrækkeligt standses udløb på drænsbrønd ved hovedvejen (afmærket med et total på kort over gården) .
Der alarmeres ring 112 .

TANKRUMMET :

Rengøringsmidlerne må aldrig blandes . Skulle det ske i mindre grad udluftes der , i større grad , over 50 liter af både det basiske rengøringsmiddel og det syreholdige desinfektionsmiddel alarmeres der , ring 112 .

OLIE :

Al spildolie opsamles i den i værkstedet dertil opsatte tromle . Når denne er ved at være fyldt afleveres den til leverandøren af motor og smørelolie (Maskincenter Felsted) Der er opsamlingsbakke under tromlerne med olie .

DIESELOLIE:

BLIV VED PÅFYLDNINGSPISTOLEN UNDER TANKNING !
Hold så vidt muligt i maskinhuset under tankning . Evt. spild af dieselolie dækkes med opsamlingsmateriale , som senere opsamles og afleveres på containerpladsen i Skodsbøl . Ved spild af dieselolie udendørs bruges igen opsamlingsmateriale og den kommunale miljømyndighed underrettes omgående på tlf. 88 72 64 00 ..

BENZIN :

Opbevares i dunke i bilgaragen . Tank kun på fast gulv , hvor der ikke er afløb .

LYSSTOFRØR:

Opbevares i bilgaragen og afleveres på containerpladsen .

BRUGT SILOPLASTIK :

Hvis det er rent opbevares det i gl. kostald til aflevering på genbrugsstation (Nørrekobbel) . Er det beskidt bortskaffes det med dagsrenovation .

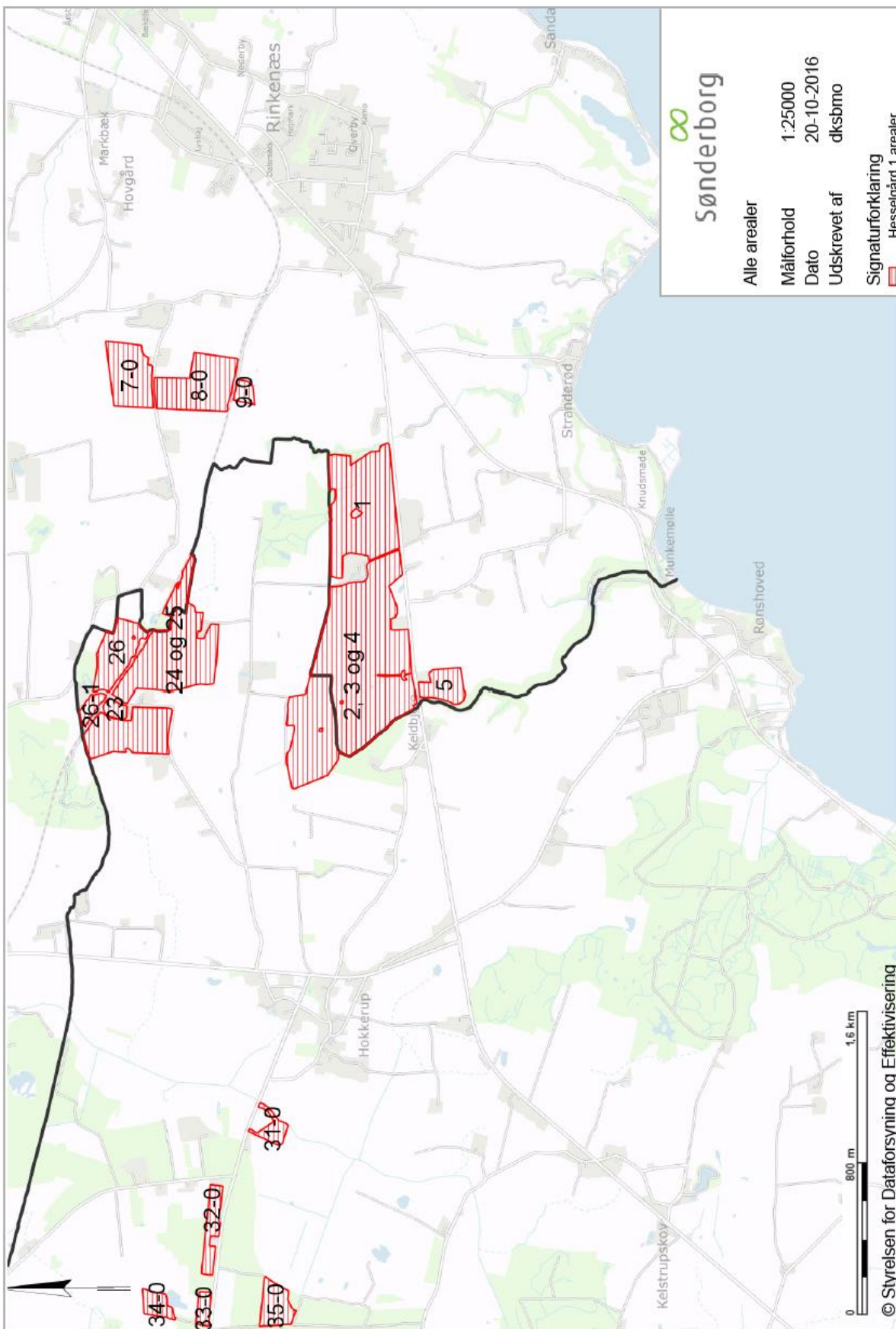
Peberly 2
6200 Aabenraa
11. 2. 2016

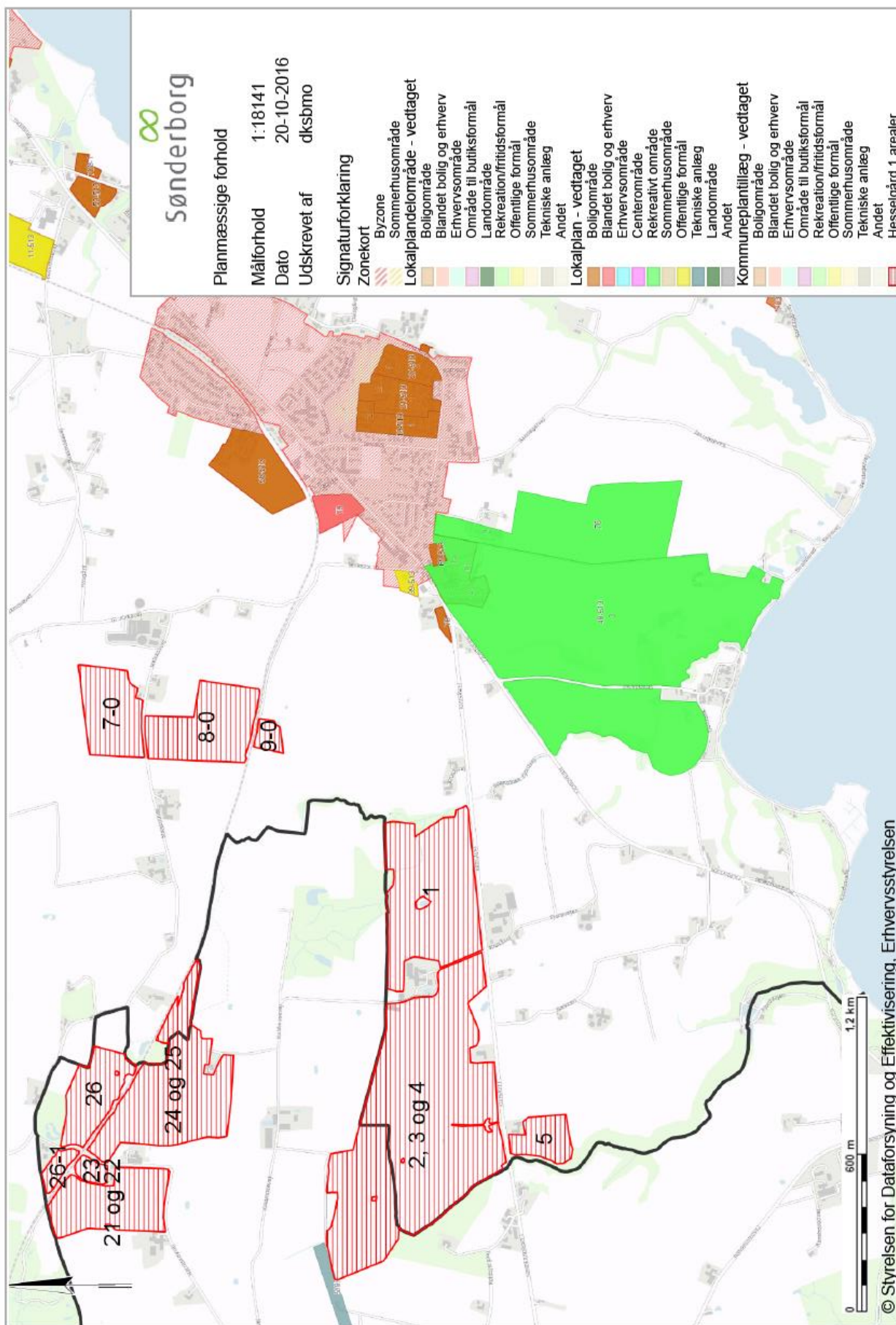
J.N. Nielsen
M. Nielsen
Init. bbp

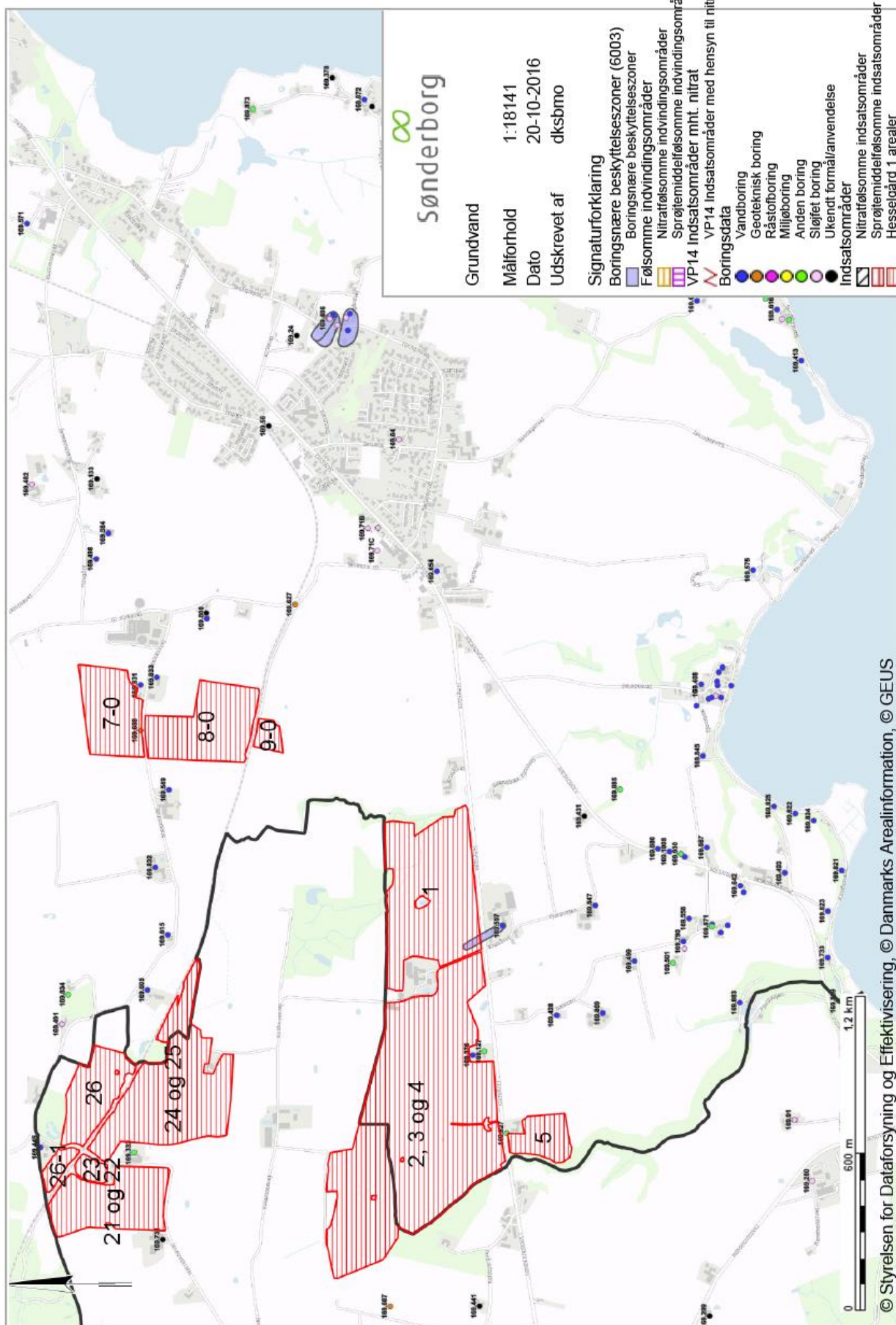
Hesselgaard 1
Kort til beredskabsplan
Dato: 15.07.2016 / 10:38:39

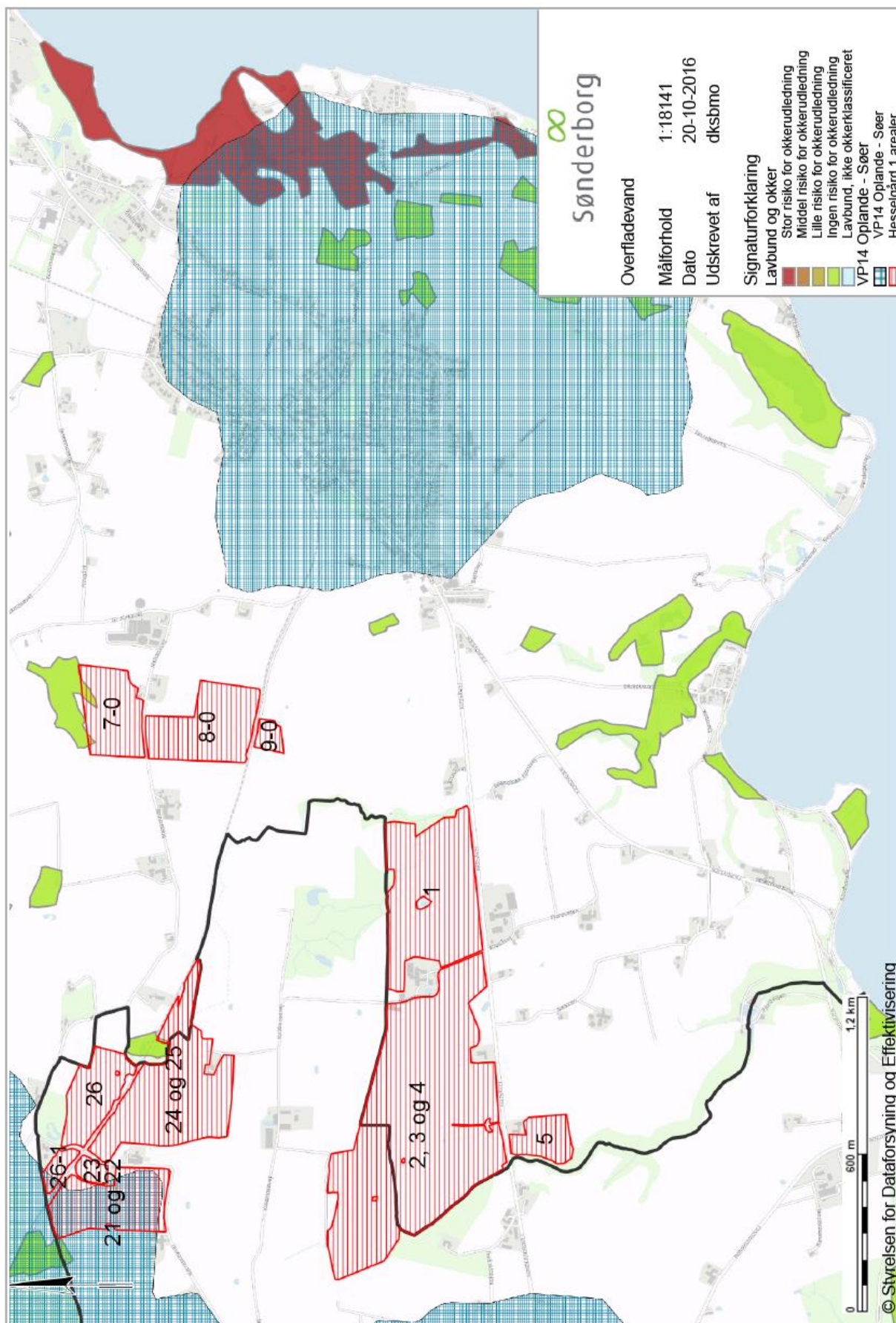
100 meter
© copyright: COWI

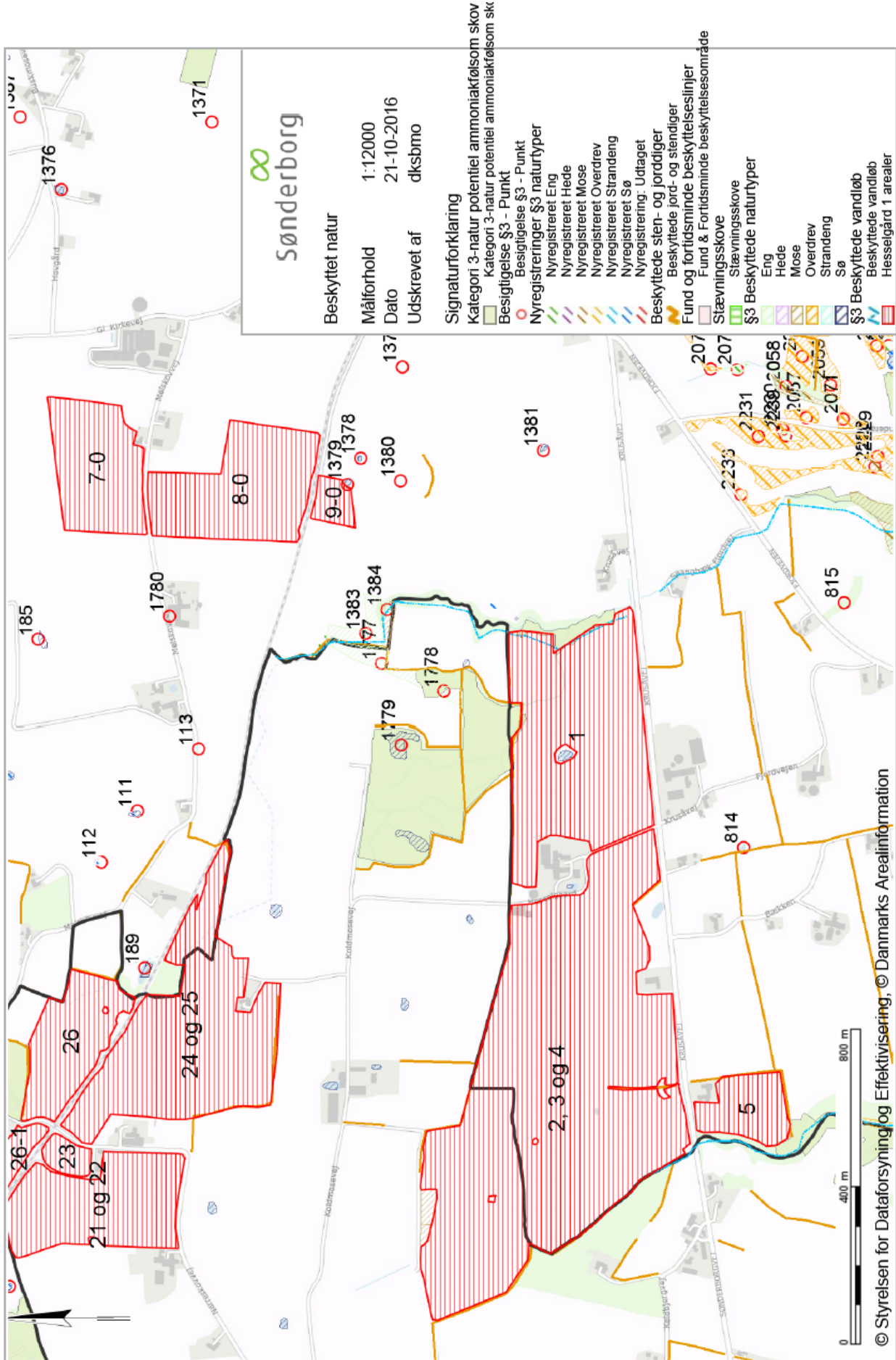

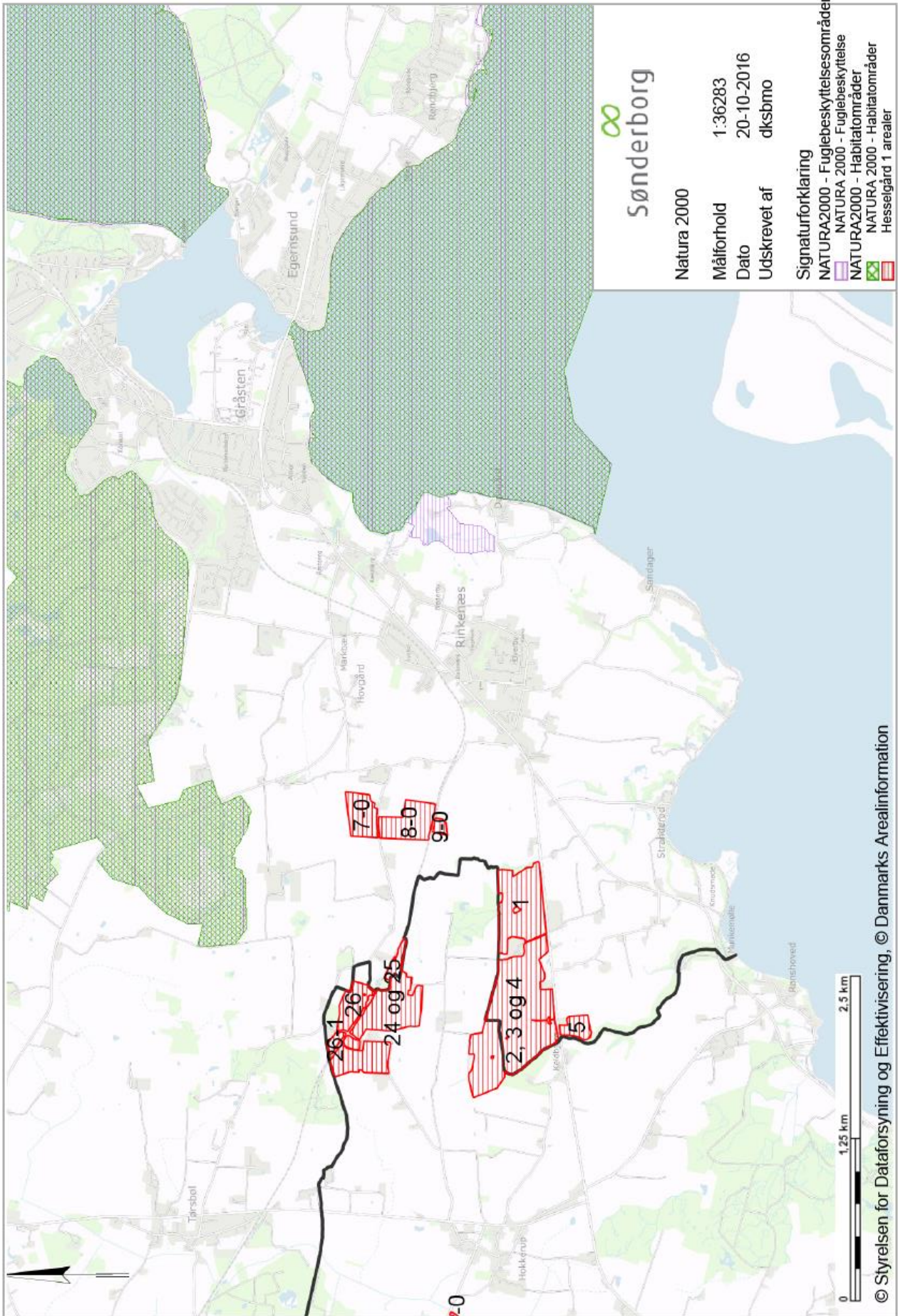

Bilag 12

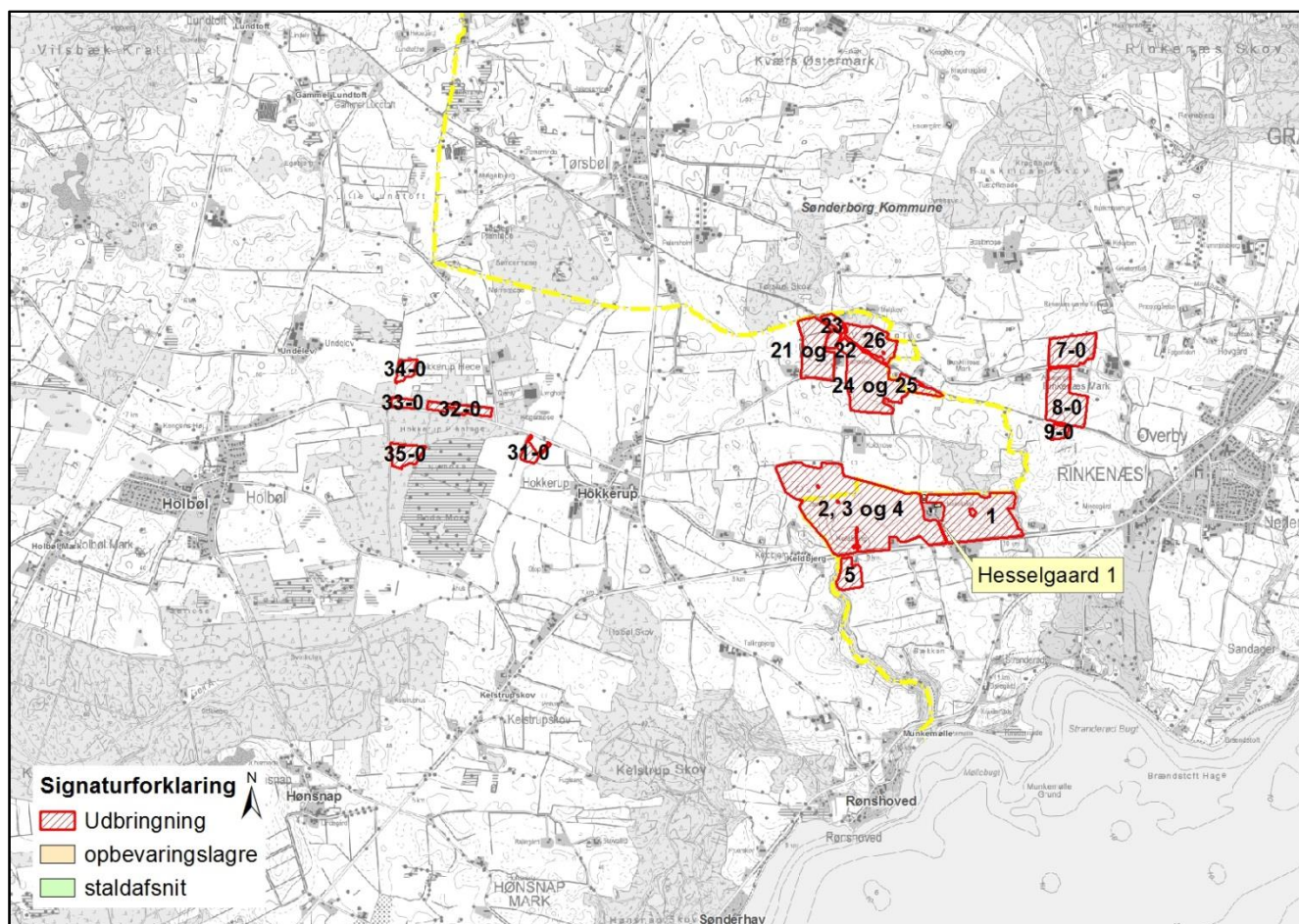

§ 45 Bemærkninger til Hesselgaard 1, 6300 Gråsten

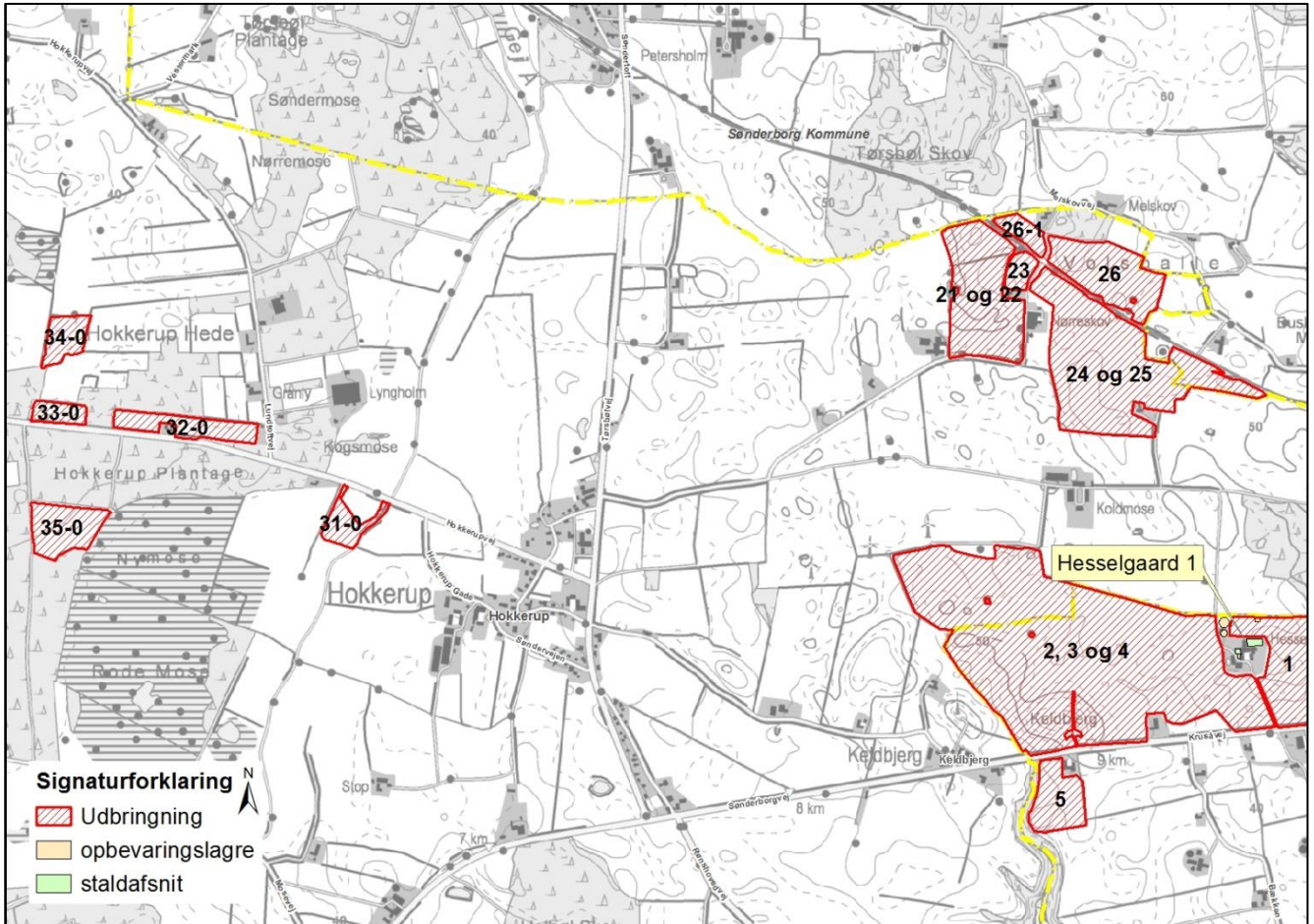
Aabenraa Kommune er af Sønderborg Kommune blevet bedt om at vurdere, om der ønskes vilkår til arealer beliggende i Aabenraa Kommune, som indgår i udbringningsarealerne for Hesselgaard 1. Hesselgaard 1 har ansøgt Sønderborg Kommune om godkendelse til at ændre dyreholdet fra 173,38 DE malkekøer med småkalve og kvier til 174,78 DE malkekøer med småkalve, tyrekalve og kvier.

Anlægget og en del af udbringningsarealerne ligger i Sønderborg Kommune, men en stor del af arealerne ligger i Aabenraa Kommune, og resten af arealerne og hele anlægget ligger meget tæt på kommunegrænsen. Aabenraa Kommune er derfor blevet bedt om at vurdere, om der skal stilles vilkår til såvel arealerne som anlægget i forbindelse med nærliggende naturområder beliggende i Aabenraa Kommune, idet afstanden til kommunegrænsen er mindre end 1000 m.

Der er udelukkende tale om ejede/forpagtede arealer.

Kort 1. Samtlige udbringningsarealer.

Kort 2. Udbringningsarealet i Aabenraa Kommune.

Aabenraa Kommune har følgende bemærkninger hertil:

ANLÆG

I det nedenstående er fokuseret på forhold, som relaterer sig specifikt til anlægget. Øvrige forhold behandles under arealdelen, der følger senere i dette høringssvar.

Beskyttet natur inden for 1000 m til anlæg

Der ligger følgende områder omfattet af §7 i Lov om Miljøgodkendelse m.v. af Husdyrbrug (HBL) inden for 1000 m af anlægget:

Moser beskyttet efter HBL §7 kategori 3: Der ligger to moser inden for 1000 m til anlægget. Den ene ligger ca. 600 m sydvest for anlægget, umiddelbart på kommunegrænsen. Den del af mosen, som på kortet ligger i Aabenraa Kommune, fremstår tør og uden naturværdi. Som det fremgår nedenfor, er der foretaget kvælstofdepositionsregninger til en skov, som ligger mellem anlægget og mosen, og disse beregninger viser, at depositionerne til skoven er mindre i ansøgt drift end i nudrift. Aabenraa Kommune vurderer, at det samme derfor må gøre sig gældende for mosen, og vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke mosen i negativ retning.

Den anden mose ligger ca. 770 m vest-nordvest for nærmeste anlægsdel. Mosen fremstår som fugtig og delvist lysåben. Der er i 2001 registreret padden i mosen. Det drejer sig om butsnudet frø og lille vandsalamander. Kort, der viser paddernes forekomst findes i afsnittet om påvirkning af arter med særlig strenge beskyttelseskrav.

Den atmosfæriske kvælstofdeposition i området ligger omkring 20,7 kg total N/ha/år, hvilket er højt. Mosen afgrænses mod nord fra dyrkningsfladen af en mindre markvej, mens den på de tre øvrige sider støder direkte op til dyrkningsfladen, som er en del af bedriftens udbringningsareal.

Mosens tålegrænse vil typisk ligge på 10-20 kg N/ha/år, hvilket i sig selv er overskredet af den atmosfæriske deposition. Den totale kvælstofdeposition fra anlægget vil i ansøgt drift være på 0 kg N/ha/år, ligesom merdepositionen er 0 kg. Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af dette, at det ansøgte projekt ikke vil få betydning for mosen.

Potentielt ammoniakfølsomme skove beskyttet efter HBL §7 kategori 3: Der ligger to sådanne skove i Aabenraa Kommune inden for 1000 m af anlægget. Den ene ligger ca. nordøst 170 m for nærmeste anlægsdel, den anden ligger ca. 855 m sydvest for nærmeste anlægsdel.

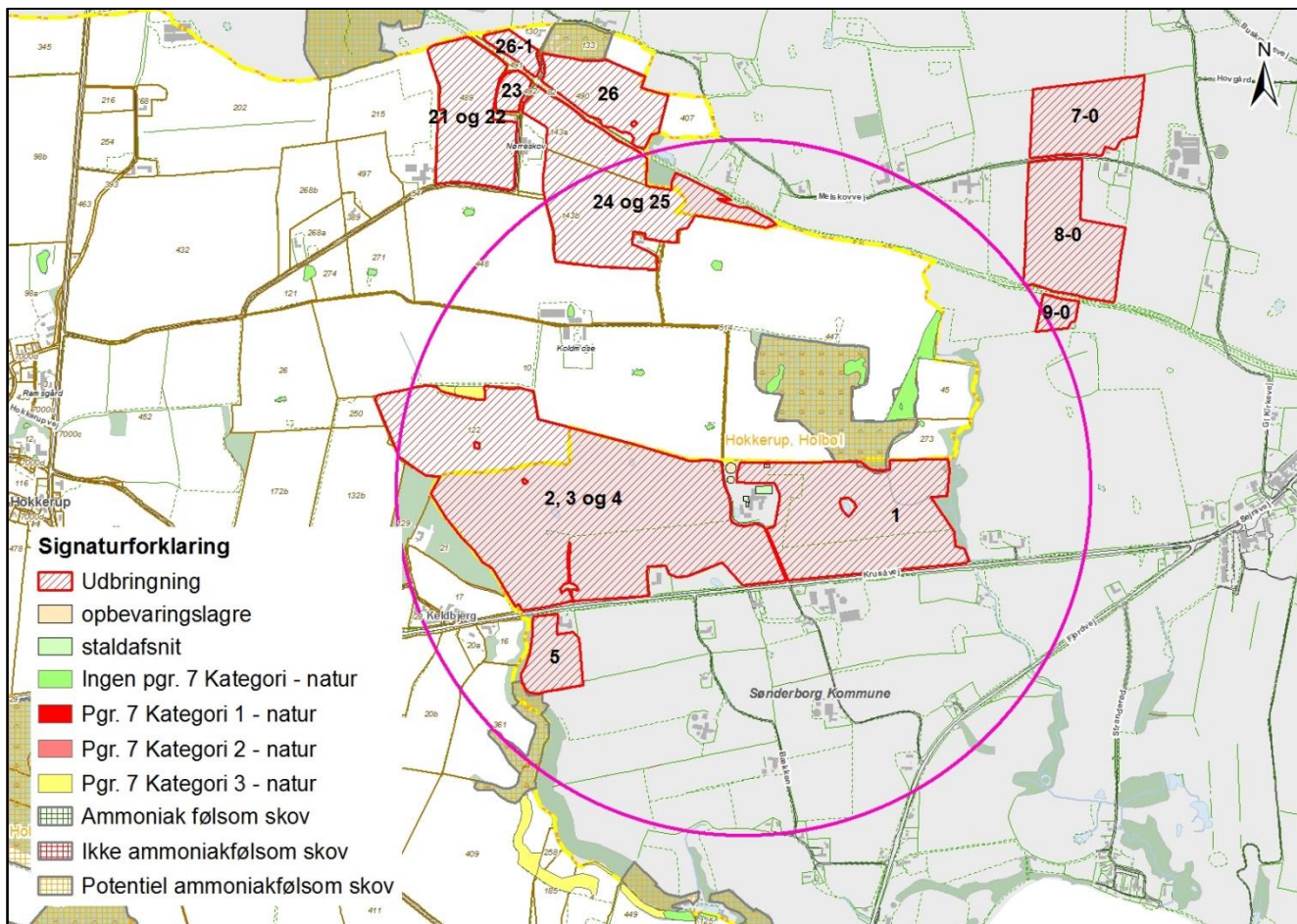
Den nordlige skov kan genfindes på kortværk tilbage fra 1880 med samme form og udbredelse, så skoven er minimum 140 år gammel. I skoven befinder sig et par større vandhuller med delvist frit vandspejl. Der er i 2001 observeret hhv. skrubtudse og lille vandsalamander i det vestlige vandhul, og stor og lille vandsalamander og butsnudet frø i det østlige vandhul. Kort, der viser paddernes forekomst findes i afsnittet om arter med særlig strenge beskyttelseskrav. Skoven støder på alle sider direkte op til udbringningsarealer, og områdets atmosfæriske deposition er ca. 16,8 kg N/ha/år, hvilket er middelhøjt.

Skoven er p.g.a. den høje alder potentielt ammoniakfølsom, og vil typisk have en tålegrænse på for kvælstofdeposition på 10-20 kg N/ha/år, og den atmosfæriske deposition, også kaldet baggrundsbelastningen, er dermed allerede i sig selv tilstrækkeligt til at kunne have en negativ effekt på skoven. Eftersom kvælstofdepositionsregningerne viser, at merdepositionen til skoven er på -0,5 i ansøgt drift, og vandhullerne med paddeforekomster er godt beskyttede inden i skoven, vurderer Aabenraa Kommune imidlertid, at projektet ikke vil medføre risiko for tilstandsændring i negativ retning for hverken skov eller padden.

Den sydligt beliggende skov kan findes på luftfotos fra 1945, men den findes ikke på det historiske kort fra 1921-29. Skoven har altså en vis alder men kommer ikke i nærheden af alderskriteriet på 200 år for reelt at være potentielt ammoniakfølsom. Som nævnt ovenfor, er der foretaget ammoniakdepositionsregninger til en mose, som ligger på ca. samme afstand af anlægget som skoven, om end nordvest for i stedet for sydvest for anlægget. Her viser beregningerne, at såvel total- som merbelastning er 0. Kommunen vurderer på denne baggrund, at ammoniakdepositionen til skoven vil være ikkeeksisterende eller stærkt begrænset, og at det ansøgte projekt dermed ikke vil få negativ betydning for skoven. De nævnte depositionsverdier findes i tabellen nedenfor.

Besigtigelser i området har ikke givet anledning til ændrede opfattelser ift. ovenstående.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at det ansøgte projekt ikke vil få negativ betydning for de nævnte naturområder, og der ønskes derfor ingen vilkår i denne sammenhæng.

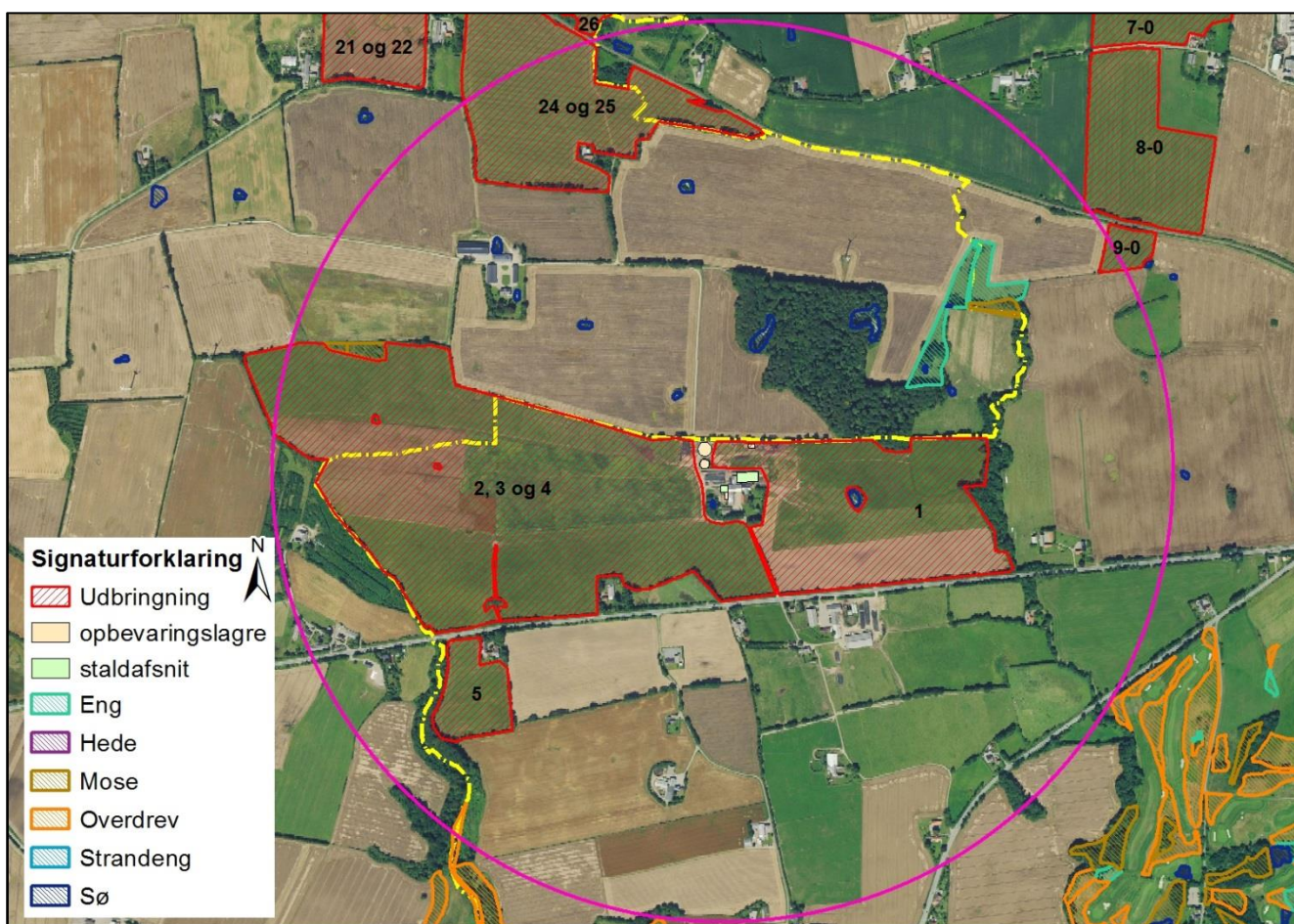
Kort 3. §7-natur inden for 1000 m fra anlægget.

Der findes en del områder, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3 inden for 1000 m af anlægget. Der er således registreret 12 vandhuller og et engområde ud over de naturområder, der er omtalt under §7-natur. Området er præget af intensiv landbrugsdrift, naturen er generelt næringspåvirket, og kvaliteten er typisk moderat til ringe. Kvælstofdepositionen ligger omkring 19,8 kg total N/ha/år, hvilket er ret højt. Der er observeret lille vandsalamander i vandhullet, som ligger ca. 117 m nord-nordvest for anlægget. Eftersom merdepositionen i ansøgt drift er negativ, og den største kvælstofpåvirkning forventes at stamme dels fra den tilstødende dyrkningsflade, dels fra baggrundsbelastningen, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke den lille vandsalamander.

Generelt kan det konkluderes, at eftersom naturarealerne er omgivet af intensiv landbrugsjord, baggrundsbelastningen i området ligger mellem 16,6 og 20,7 kg N/ha/år, og den samlede meremission fra det ansøgte projekt er på -258,32 kg N/år, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke naturarealerne i negativ retning.

Tabel 1: Mer- og totaldeposition ift. naturområder.

Opret naturpunkt						
Navn	Kategori	Opretter	Kumulation	Ruhed	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]
brøddam	3	Ansøger	Nul ejendomme	V	-0,2	3,4
Ammoniakfølsom skov	3	Ansøger	Nul ejendomme	S	-0,3	0,7
Sø nord for ejendommen	3	Myndighed	Nul ejendomme	Bn	-0,2	0,3
Mose nordvest for ejendommen	3	Myndighed	Nul ejendomme	Bn	+0,0	0,0

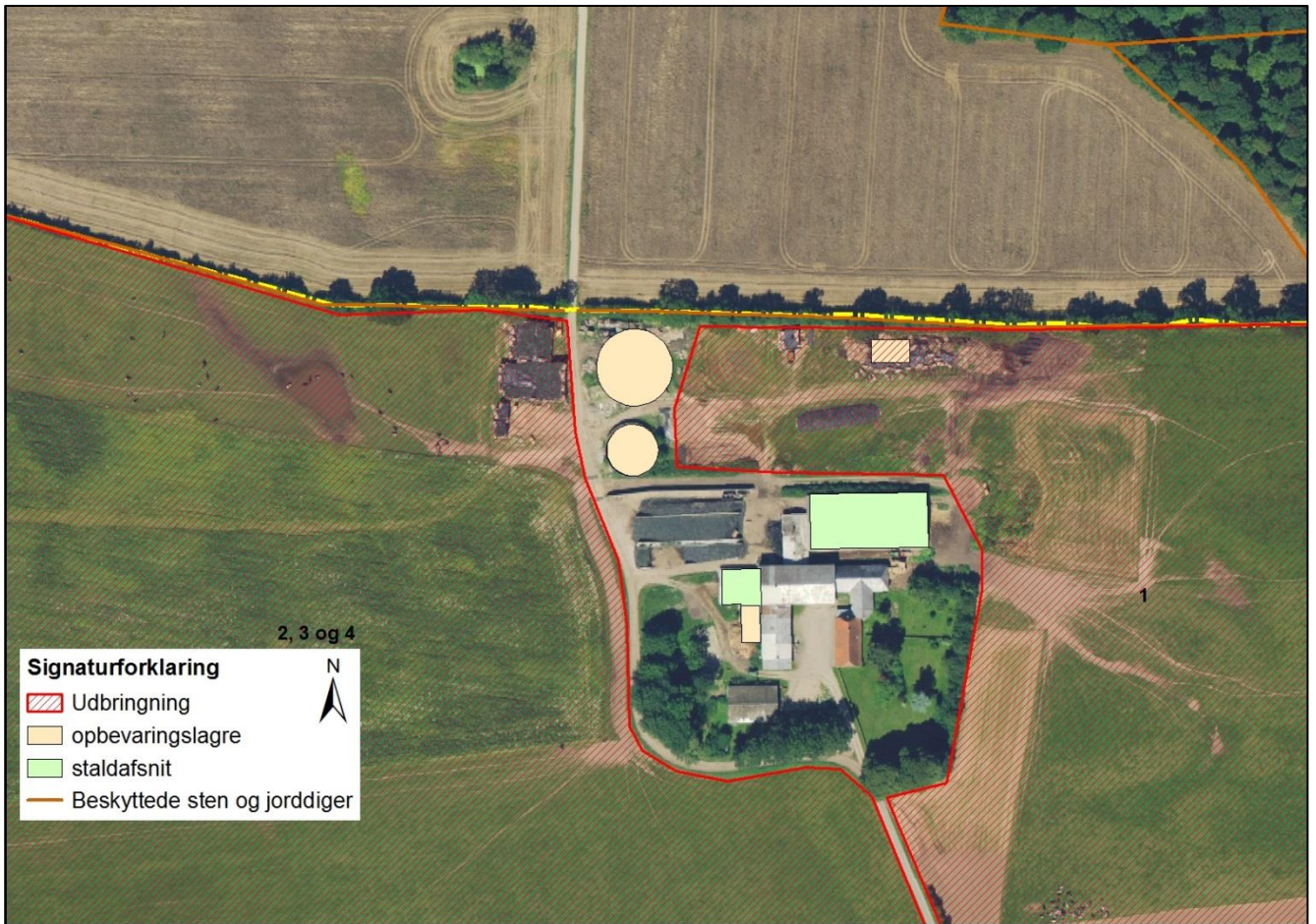

Kort 4. §3-natur inden for 1000 m fra anlægget.

Øvrig natur

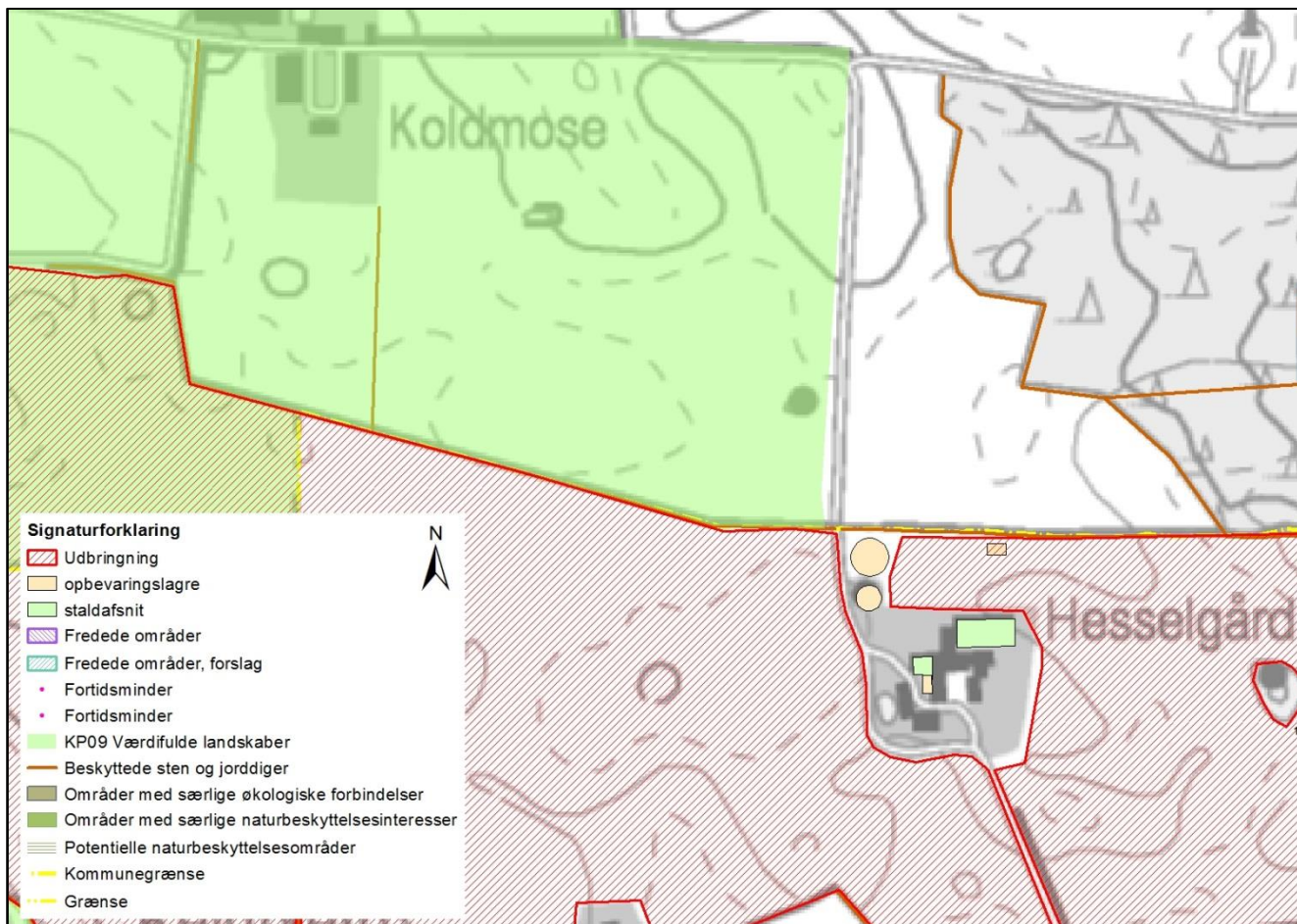
Kommunegrænsen løber ca. 8 m nord for den nordligste, ansøgte gyllebeholder. Grænsen udgøres på dette sted af et sten- eller jorddige, der er beskyttet efter museumslovens §29a. Diget må ikke fjernes eller på anden vis beskadiges, hverken under den daglige drift eller ifm. opførelsen af de nye anlægsdele.

Aabenraa Kommune ønsker et vilkår om, at diget ikke må fjernes eller på anden vis beskadiges uden forudgående dispensation fra kommunen, alternativt høring af Aabenraa Kommune.

Kort 5. Beskyttet dige ved anlægget.

Anlægsændringerne i det ansøgte projekt får ikke betydning for fredninger, fortidsminder, økologiske forbindelser eller naturbeskyttelsesområder i Aabenraa Kommune, eftersom der ikke er udpegninger i nærheden af anlægget.

Kort 6. Øvrige fredninger og beskyttelser i relation til anlægget

Natura 2000 - terrestriske områder

Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark

Kommunen skal vurdere, om produktionen vil være i overensstemmelse med EF-habitatdirektiv-forpligtelserne. Det omfatter bl.a., at produktionen ikke medfører negative påvirkninger af de arter og naturtyper, som udgør udpegningsgrundlaget i internationale naturbeskyttelsesområder, og forholdene for arter omfattet af direktivets bilag IV må ikke forringes.

Det nærmeste terrestriske Natura 2000-område, Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov ligger i Sønderborg Kommune. Nærmeste terrestriske Natura 2000-område i Aabenraa Kommune INO 95, Habitatområde H84 og Fuglebeskyttelsesområde F58 Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark, ligger ca. 9 km nordvest for anlægget. Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af den store afstand fra anlæg til Natura 2000-område, at det ansøgte projekt ikke vil få betydning for naturområdet.

Natura 2000-området omtales yderligere nedenfor under arealforhold.

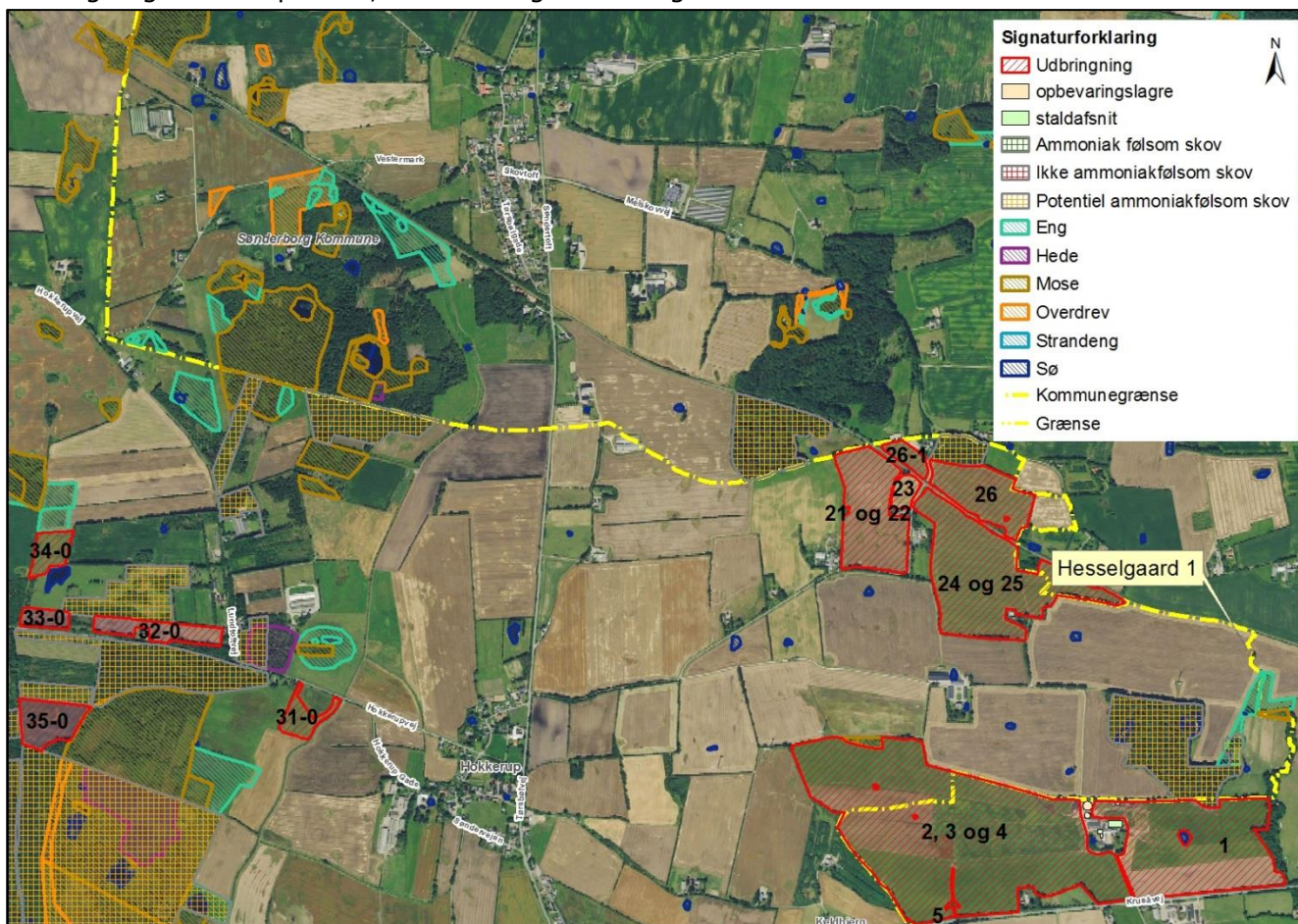
Bilag IV-arter

Bilag IV-arterne omtales samlet under punktet af samme navn i arealdelen.

AREALERNE

Generelt

De relevante udbringningsarealer ligger i et område fra kommunegrænsen til Sønderborg Kommune og ca. 3,5 km mod vest ind i Aabenraa Kommune i et forholdsvis fladt, intensivt dyrket terræn med relativt få naturarealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3 og/eller Husdyrlovens §7. Dog ligger de vestligste arealer i området Hokkerup med bl.a. Hokkerup Plantage og Hokkerup Hede, som er meget naturrigt.

Kort 7. Overblik over natur og udbringningsareal i Aabenraa Kommune.

Natur i tilknytning til udbringningsarealet

Aabenraa Kommune har undersøgt for udpegninger af områder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3 og husdyrlovens §7, jf. nedenstående kort på og i umiddelbar nærhed af udbringningsarealet.

§7

Som det fremgår af nedenstående kort, støder mark 35-0 op til en mose, Nymose, som er beskyttet efter husdyrlovens §7, kat. 2. Der er tale om en mose, som er en del af et større naturkompleks, bl.a. Hokkerup Plantage. Mark 2, 3 og 4 støder op til et mindre moseområde, som er beskyttet efter §7, kat. 3. Derudover støder markerne 1, 26, 32-0, 33-0 og 35-0 op til

skovområder, som er udpeget som potentielt ammoniakfølsomme, og dermed også beskyttet af §7 kat. 3.

Nymose er beskyttet efter §7, kat. 2, fordi den bl.a. udgøres af nedbrudt højmoser. Mosearealet er meget varieret med birkesump vekslede med blåtop/klokkelyng og områder tilgroet med dunhammer og sphagnum. En del af moser støder direkte op til mark 35-0, men mosens centrale dele afgrænses fra dyrkningsfladen af et kratbevokset bælte. Der er terrænhældninger på mellem 6 og 12 grader langs dele af mosens kant ind mod dyrkningsfladen. Mark 35-0 har også inden det ansøgte projekt været intensivt dyrket. Ammoniak-tålegrænsen for nedbrudt højmoser ligger ofte helt nede på 5-10 kg N/ha/år, så alene baggrundsbelastningen på ca. 22,16 kg N/ha/år overstiger langt tålegrænsen.

For at undgå afstrømning til moseområdet fra dyrkningsfladen og dermed yderligere kvælstofbelastning af moser ønsker Aabenraa Kommune et vilkår om, at der skal etableres en 2 m bred gødningsfri bræmme som afgrænsning mellem mark 35-0 og moser.

Moser, som støder op til mark 2,3 og 4 er beskrevet ovenfor. Marken støder direkte op til moser, om end der er en vis afstand, generelt ca. 2 m, fra dyrkningsfladen til selve moser. Der er kun ganske svag eller ingen hældning fra dyrkningsfladen i retning mod moser. Mark 2, 3 og 4 har også inden det ansøgte projekt været intensivt dyrket.

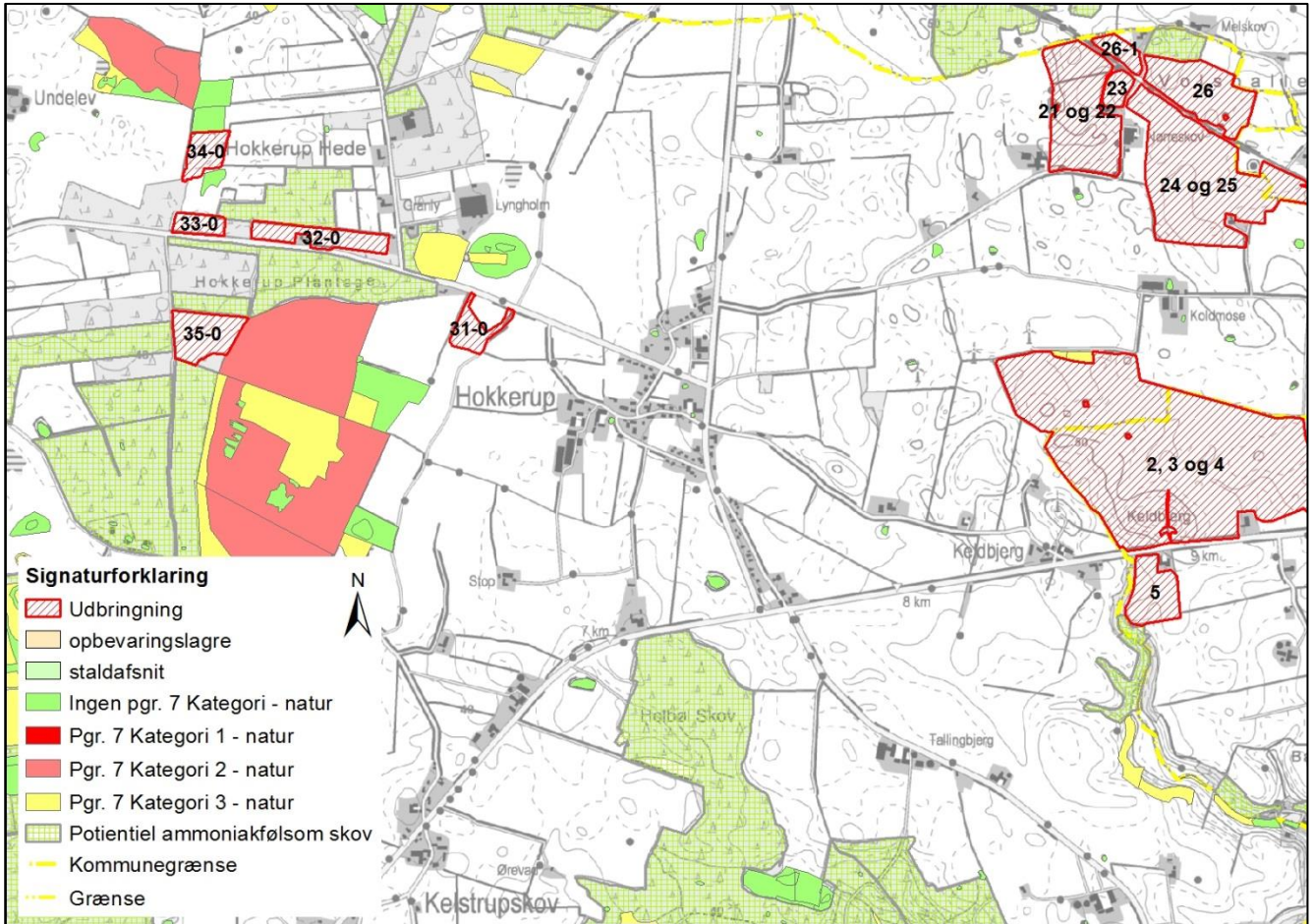
Aabenraa Kommune vurderer på den baggrund, at der ikke er behov for vilkår eller tilsvarende i denne forbindelse.

Markerne 1, 26, 32-0, 33-0 og 35-0 støder som nævnt delvist op til potentielt ammoniakfølsomme skove, men der er ikke kraftig terrænhældninger i retning mod skovene, og skovene ligger generelt lidt højere i terrænet end dyrkningsfladen. Markerne har også inden det ansøgte projekt været intensivt dyrkede.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke er risiko for næringspåvirkning i form af afstrømning eller tilsvarende til de potentielt ammoniakfølsomme skove, og at det ansøgte projekt ikke vil få betydning for skovene.

Eftersom der ikke er væsentlige terrænhældninger i retning af de nævnte naturområder eller andre forhold, der kan skabe risiko for øget næringspåvirkning af naturområderne, og eftersom de angivne marker også inden ansøgningen har været omfattet af intensiv landbrugsdrift, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil få negativ påvirkning på naturområderne.

Aabenraa Kommune ønsker derfor ingen andre vilkår i denne forbindelse, end den ovenfor omtalte gødningsfri bræmme mellem mark 35-0 og Nymose.

Kort 8. §7-natur i nærheden af udbringningsarealet.

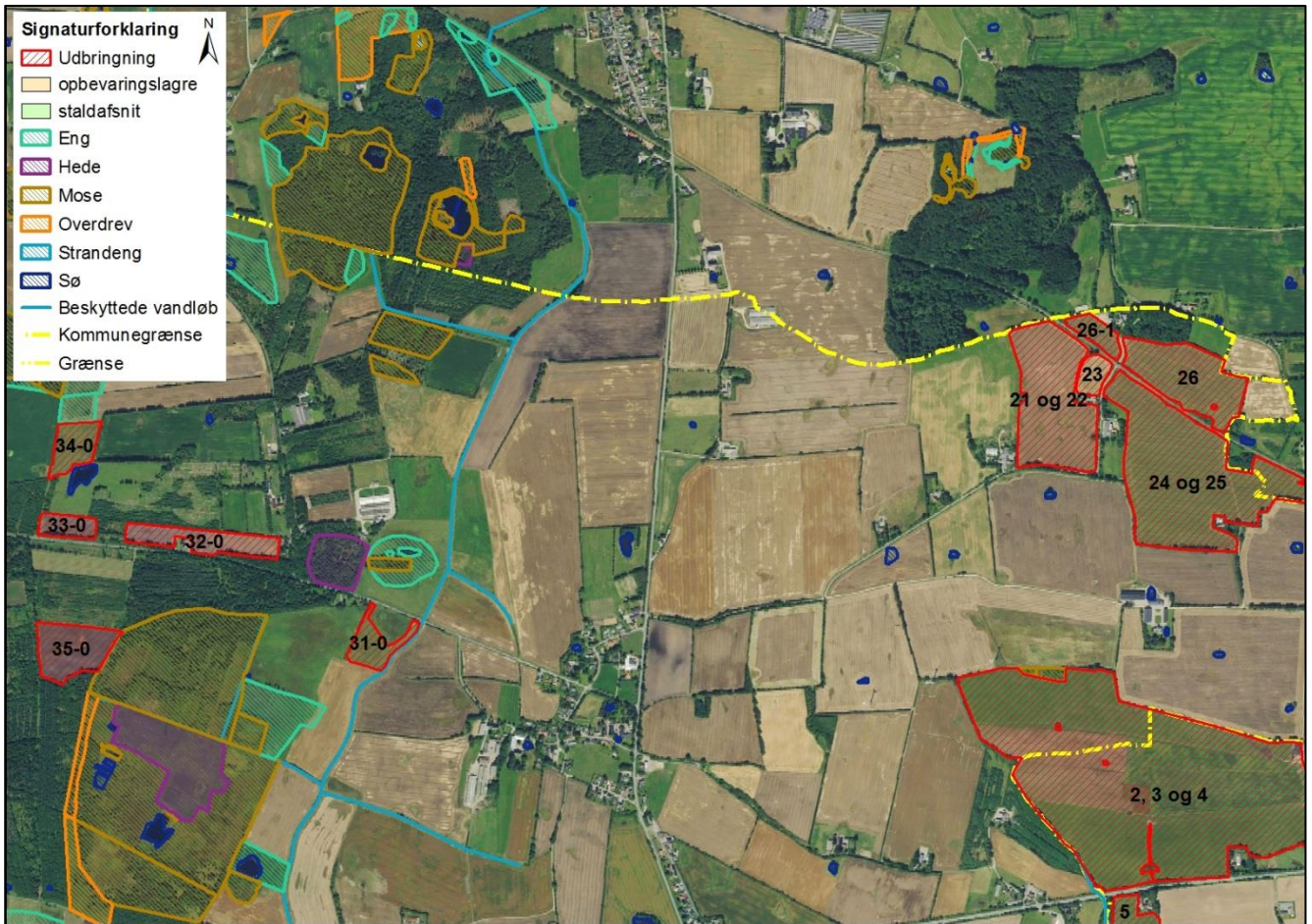
§3

Naturområder, som både er omfattet af husdyrlovens §7 og naturbeskyttelseslovens §3 er omtalt ovenfor og berøres ikke i dette afsnit.

Som det fremgår af nedenstående kort, grænser mark 34-0 mod nord op til en beskyttet eng og mod syd op til et beskyttet vandhul/sø. Søen er forholdsvis stor med en høj grad af frit vandspejl, om end der er begyndende tilgroning med rørvækster i randen. Der er mindst to m fra søens kronekant til marken, og der er ingen særlig hældning fra dyrkningsarealet mod søen. Der er ikke observeret padder i søen.

Engen afgrænses fra dyrkningsfladen af et sporadisk læhegn, og der er som minimum 4 m mellem eng og mark. Der er ikke nogen særlig hældning fra dyrkningsfladen mod naturområdet.

Da der ikke i husdyrlovgivningen er fastsat et beskyttelsesniveau for vandhuller og enge, og da disse generelt ikke er så næringsfølsomme som § 7 kategori 1, 2 og 3 natur, har Aabenraa Kommune vurderet, at søen og engen omkring anlægget på Hesselgaard 1 og udbringningsarealerne ikke påvirkes i negativ retning af ammoniakdepositionen fra anlægget og udbringning af husdyrgødning, og der stilles ikke vilkår i forhold til disse.

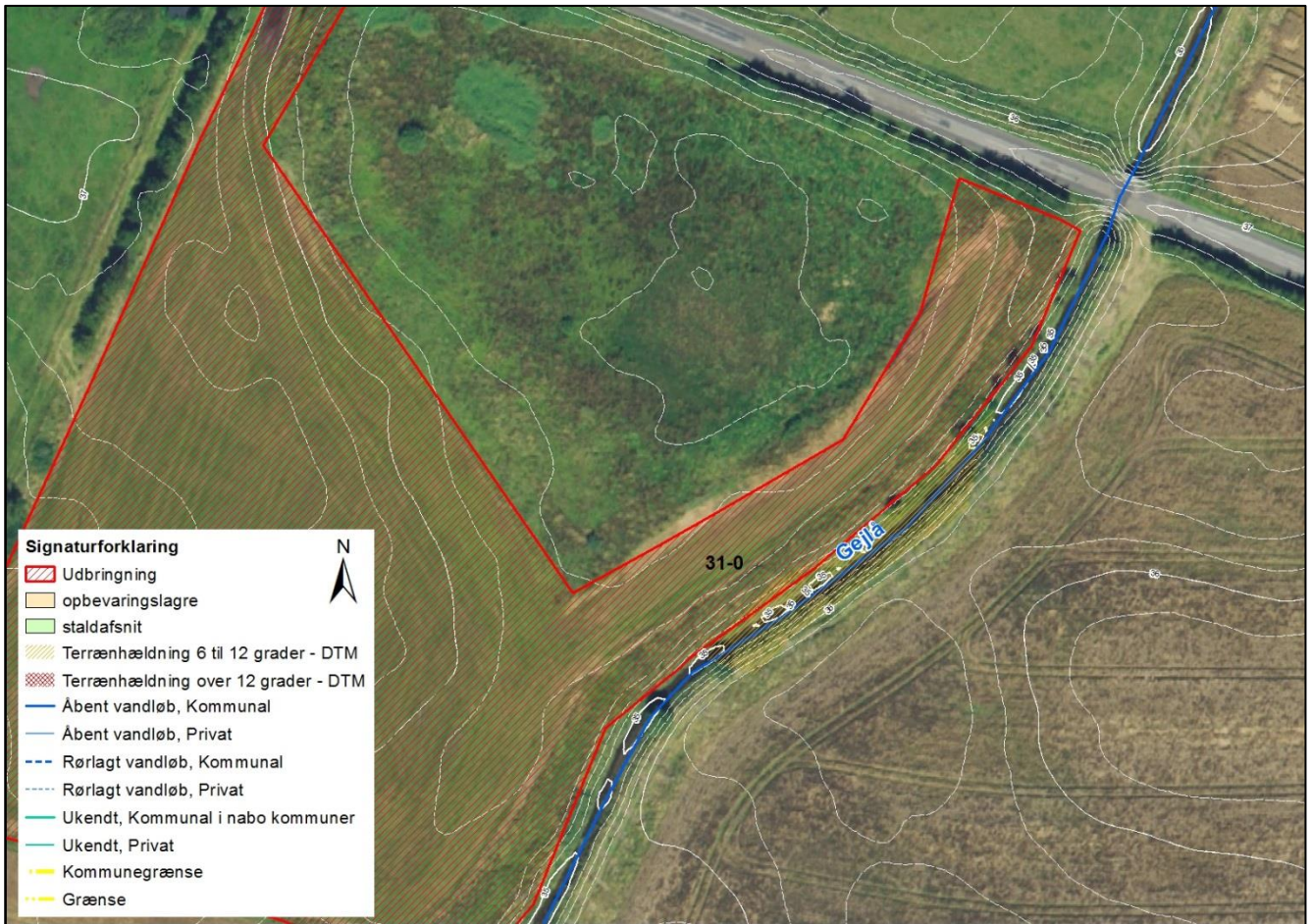

Kort 9. §3-natur i umiddelbar nærhed af udbringningsarealet.

Mark 31-0 grænser mod øst direkte op til Geilå. Åen ligger nogle steder på strækningen meget dybt i forhold til det omkringliggende terræn, men derudover er der ikke nogen særlig terrænhældning i retning af Geilå. Geilå er omfattet af 2 m dyrkningsfri bræmmer målt fra vandløbets kronekant.

Geilå er i Vandplan 1 målsat til faunaklasse 5 og god økologisk tilstand, mens de aktuelle forhold er faunaklasse 4 og moderat økologisk tilstand. Indsatsen ift. målopfyldelse er udskudt til en senere planperiode som en konsekvens af rammerne i Grøn Vækst pga. manglende faglig viden og uforholdsmæssigt store omkostninger. Endelig afventes spildevandseffekt. Det er altså i første omgang ikke landbruget, der er årsag til den manglende målopfyldelse. Eftersom der ikke er særlig hældning fra dyrkningsfladen mod Geilå, og driften af marken ikke ændres, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil have betydning for målopfyldelsen eller åens øvrige tilstand.

Der er ingen andre 3-beskyttede vandløb, som grænser op til eller ligger i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne.

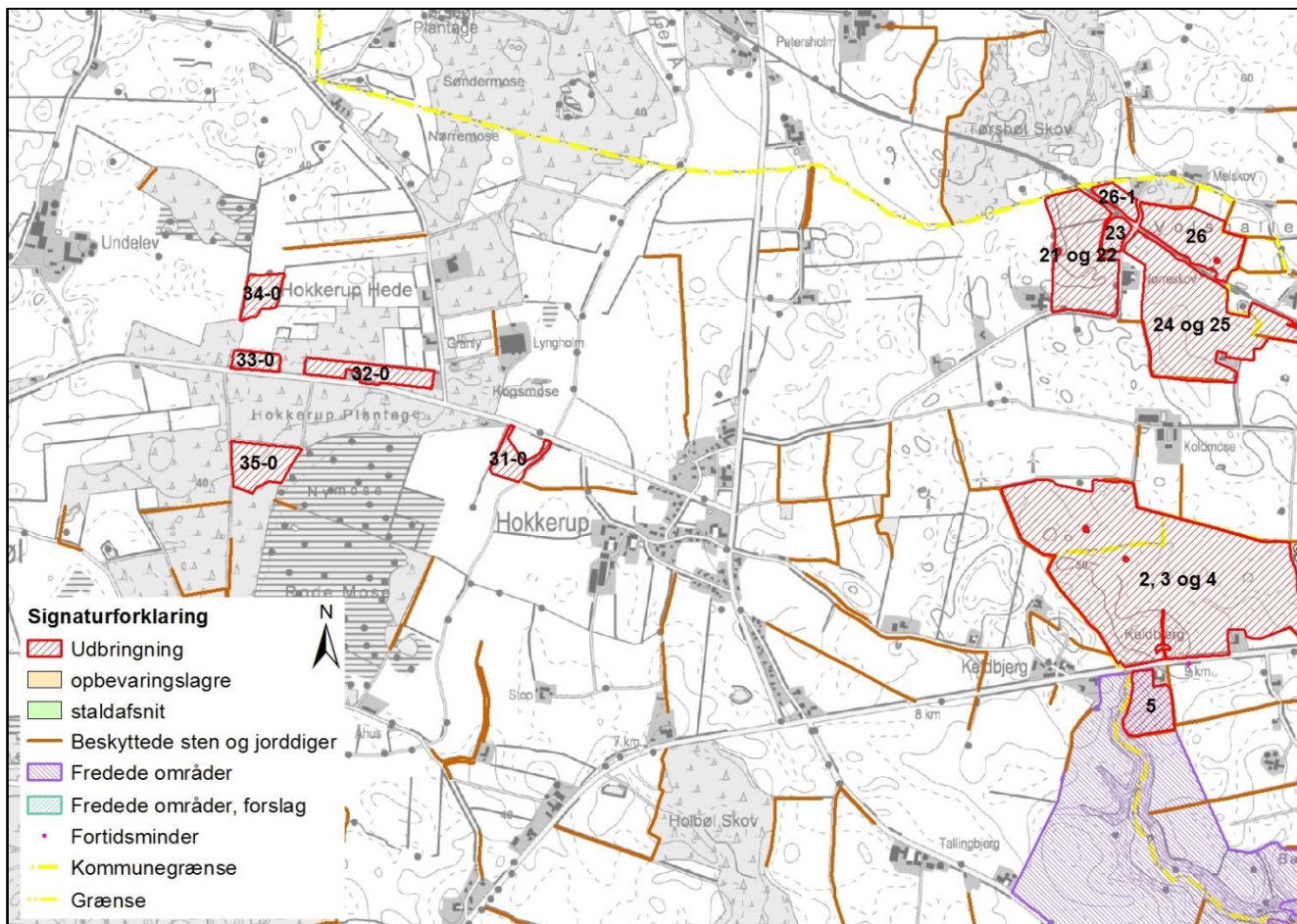

Kort 10. Den strækning af Gejlå, som støder op til mark 31-0.

Grundet de ovennævnte forhold vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke er risiko for påvirkning fra udbringningsarealet til §3-områderne. Aabenraa Kommune ønsker derfor ikke vilkår i denne forbindelse.

Fredninger og øvrige beskyttelser

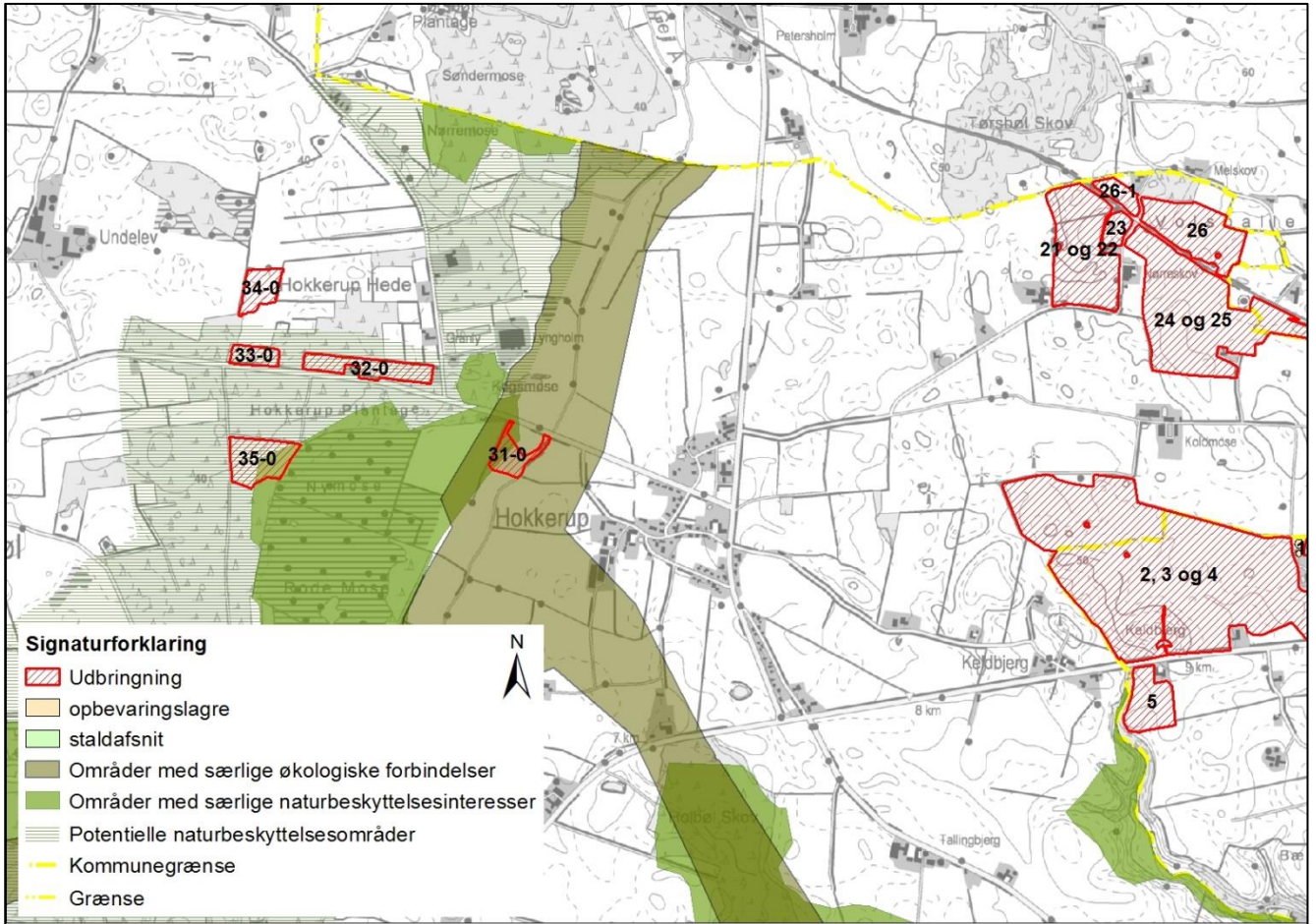
Der er en del beskyttede sten- eller jorddiger langs randen af bedriftens udbringningsarealer. Det drejer sig i Aabenraa Kommune om markerne 2, 3 og 4, 24 og 25 samt 26. Digerne har ingen betydning for driften, men de må ikke fjernes eller på anden måde beskadiges uden forudgående dispensation fra kommunen. Der er ingen fortidsminder eller øvrige fredninger eller beskyttelser grænsende op til eller i umiddelbar nærhed af udbringningsarealet jf. nedenstående kort. Dog ligger der et fredet område; "Bækken" umiddelbart syd for mark 2,3 og 4, som strækker sig ind over kommunegrænsen til Sønderborg Kommune. Eftersom det fredede areal ifølge fredningskendelsen må anvendes til fortsat landbrugs- og skovdrift, og det berørte dyrkningsareal i øvrigt ligger i Sønderborg Kommune, forholder Aabenraa Kommune sig ikke yderligere til fredningen.

Kort 11. Diger og øvrige fredninger.

Markerne 32-0, 33-0 og 35-0 ligger i et potentielt naturbeskyttelsesområde, mens mark 31-0 ligger inden for en økologisk forbindelse og delvist i et område med naturbeskyttelsesinteresser.

Udpegningerne betyder, at der i disse områder skal der tages afgørende hensyn til naturværdierne, og i nærheden af mangfoldige naturarealer må der ikke etableres ny husdyrproduktion. Desuden skal der ved ændring af arealanvendelsen tages hensyn til naturinteresserne. Inden for de økologiske forbindelser må spredningsmulighederne for vilde dyr og planter ikke forringes. Eftersom arealanvendelsen ikke ændres, og restriktionerne derudover er rettet mod husdyrbrugenes anlæg, vurderer Aabenraa Kommune, at udpegningerne ikke vil have betydning for det ansøgte projekt.

Kort 12. Biologisk mangfoldighed

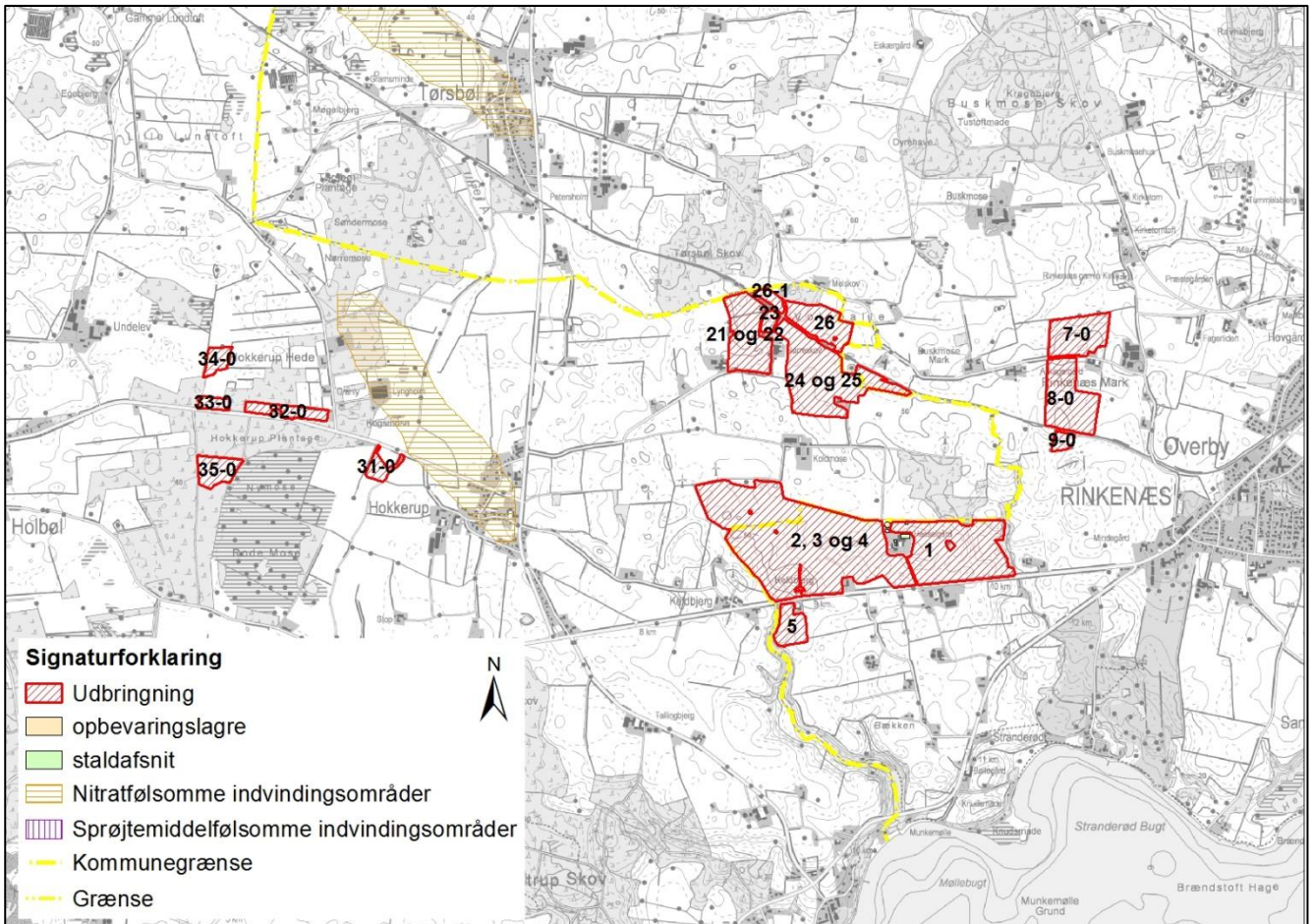
Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke skal stilles vilkår i denne forbindelse.

Kvælstof og fosfor

Nitratudvaskning til grundvand

Der er ingen områder med nitrat- eller pesticidfølsomme indvindingsoplande.

Arealet er dermed omfattet af de generelle beskyttelseskrav, og Aabenraa Kommune ønsker ikke vilkår i denne sammenhæng.

Kort 13. Nitratfølsomme indvindingsområder.

Nitratudvaskning til overfladevand

De vestlige udbringningsarealer afvander via Geilå til Sønderå og videre til Vidå, Rudbøl Sø og Vadehavet, mens de østlige udbringningsarealer afvander sydøstover til Flensborg Fjord.

Det ses af tabellen herunder, at DE_{max} er 62,0 kg N/ha.

Med ca. 21 % af arealerne i opland til Vadehavet, så viser beregningen, at der er en vægtet maksimal udvaskning på bedriften svarende til 59,5 kg N/ha.

Tabel 2. Udvasning fra ejendommen – uddrag fra det digitale ansøgningskema.

Beregning af nitratudvaskning til overfladevand

Tabellen viser det maksimale dyretryk (DE_{max}) og udvaskning svarende til maksimalt dyretryk uden virkemidler, samt det reelle dyretryk (DE_{reel}) for ansøgt drift og den reelle udvaskning med brug af virkemidler i ansøgt drift. DE_{max} bestemmes af dyreholdets sammensætning og reduktionsprocent.

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE_{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	1,40	62,0
DE_{reel}	1,40	44,6

Beregning af nitratudvaskningen til brug for afskæringskriterium 2A/2B

Merudvaskning fra husdyrbrug beregnes som difference mellem udvaskning ved DE_{reel} og udvaskning svarende til et plantebrug.

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug	48,4
Merudvaskning fra husdyrbrug	-3,8

Beregning af maksimal nitratudvaskning på bedrifter med arealer, hvor der er krav om udvaskning svarende til et plantebrug.

Vægtet maksimal udvaskning på bedriften beregnes som et arealvægtet gennemsnit af udvaskning fra arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug og arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. Udvasningen ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug anvendes i vægtningen i de tilfælde hvor denne er lavere end udvaskning svarende til et plantebrug.

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 78,85 % af arealet	1,40	59,8
Udvaskning svarende til et plantebrug: 21,15 % af arealet		58,4
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 21,15 % af arealet	1,40	70,5
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften		59,5

Ca. 79 % af arealerne afvander til Flensborg Fjord og Nybøl Nor, og ca. 21 % af arealerne afvander til Vadehavet.

Det ses af tabellen herover, at beregningen af DE_{reel} , 44,6 kg N/ha er væsentlig mindre end den vægtede maksimale udvaskning fra alle arealerne i opland til Vadehavet og Flensborg Fjord, hvorfor udvaskningskravet til arealerne er overholdt.

Den angivne udvaskning på 44,6 kg N/ha er opnået ved hjælp af følgende virkemidler:

- 1) Det angives, at bedriften er økologisk.

Beskyttelsesniveauerne for nitrat til overfladevand er overholdt ved harmonikravet og ved økologisk drift, og arealerne afvander til Natura 2000 områder (Vadehavet og Flensborg Fjord), som ikke afkaster nitratklasser.

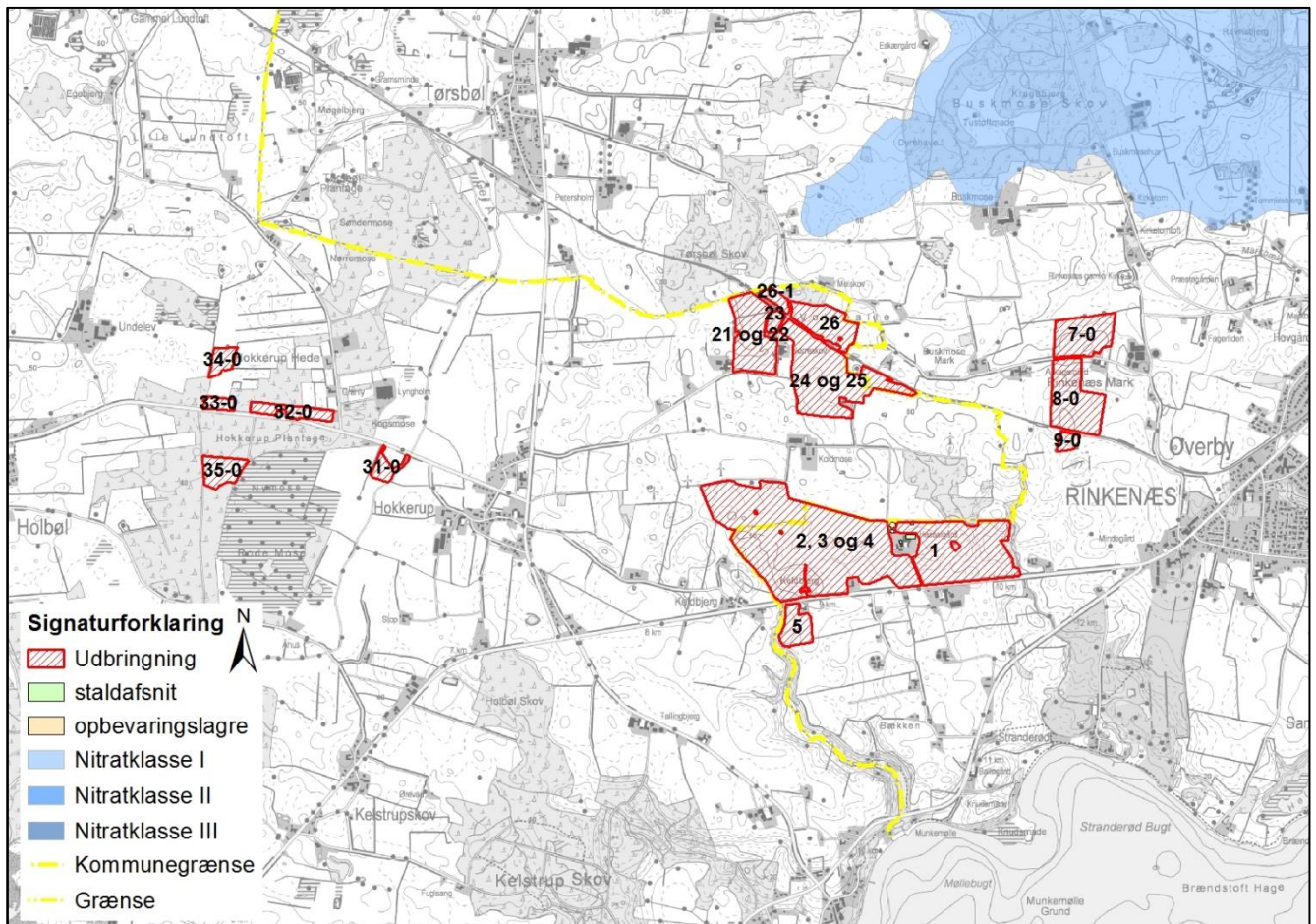
Vurdering

Beskyttelsesniveauerne for nitrat til overfladevand er overholdt med de angivne virkemidler.

Da det er beregnet, at DE_{reel} er mindre end den vægtede maksimale udvaskning fra alle arealerne i opland til Vadehavet og Flensborg Fjord, så er det vurderet, at der ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår til begrænsning af kvælstofudvaskningen udover vilkår om økologisk drift.

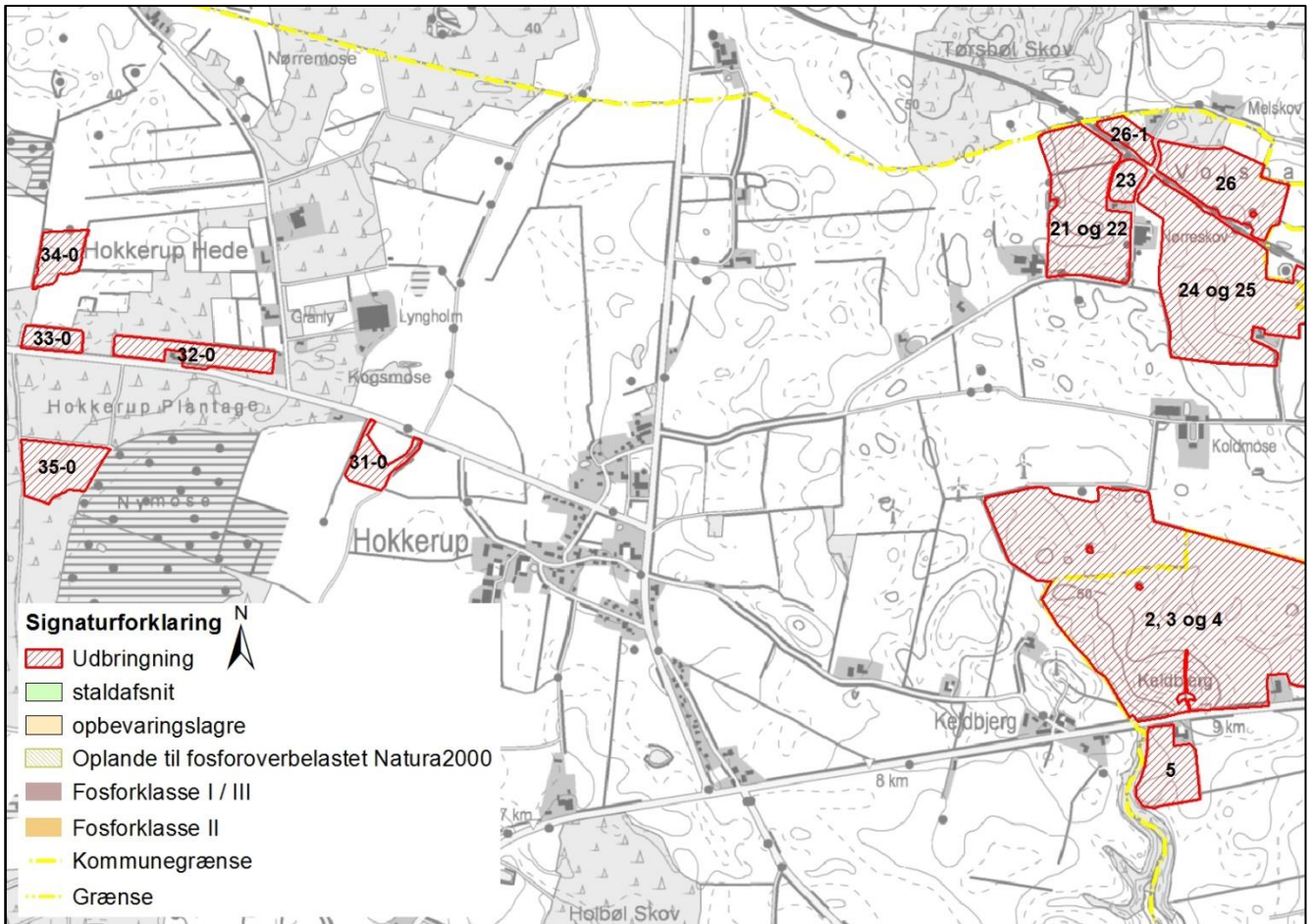
Nitrat- og fosforklasser og målsatte søer

Ingen af arealerne beliggende i Aabenraa Kommune ligger i nitratklasse 1-3.

Kort 14. Kort over nitratklasser.

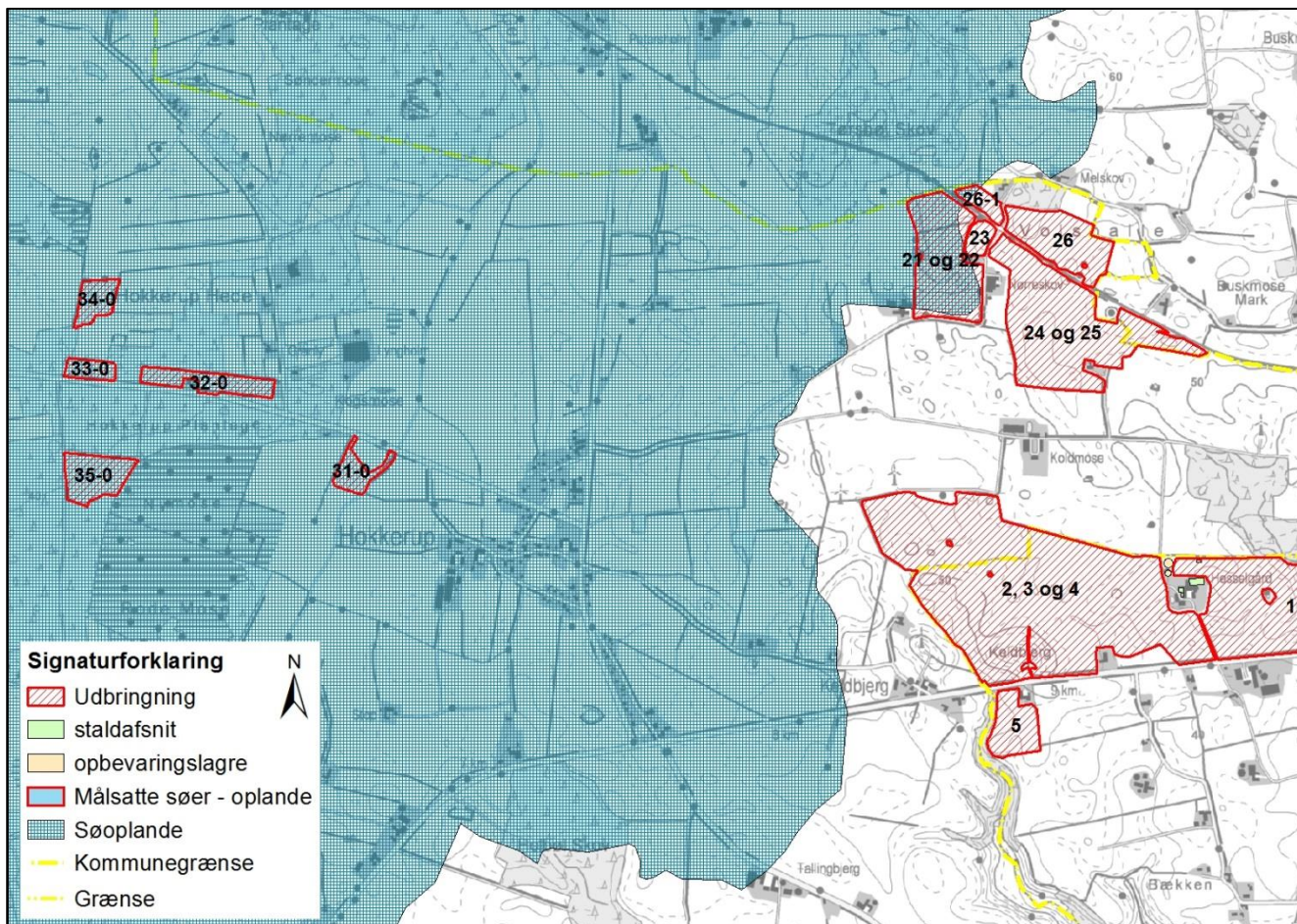
Ingen af arealerne beliggende i Aabenraa Kommune ligger i fosforklasse I-III eller i opland til fosforoverbelastet Natura 2000 område.

Kort 15. Kort over fosforklasser. Der er ingen synlige udpegninger på kortet.

Målsatte søer

Ingen af arealerne beliggende i Aabenraa Kommune ligger i opland til målsatte søer, bortset fra Rudbøl sø, som omtales i det efterfølgende afsnit.

Kort 16. Målsatte søer (vandplan 2009-2015).

Aabenraa Kommune finder derfor på baggrund af ovenstående, at der i den konkrete sag ikke er særlige forhold, som kan begrunde skærpede vilkår i forhold til udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet, se dog næste afsnit.

Oplande til vandområder

Ca. 26 ha svarende til ca. 21 % af alle bedriftens arealer ligger i oplandet til Geilå, som afvander til Sønderå og videre til Vidåsystemet, Rudbøl Sø og Vadehavet. I Vidåsystemet er Sønderå dalen udpeget som Natura 2000 område, der udgøres af habitatområde nr. H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen og fuglebeskyttelsesområde F63 Sønderådal. Sønderå leder videre ud i Vidåen og fuglebeskyttelsesområde F60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen samt habitat- og fuglebeskyttelsesområde F57 og H78 Vadehavet, samt Ramsarområde 27.

Vadehavet er angivet som sårbart Natura 2000 område, jf. miljøstyrelsens kortværk.

Udledningen af kvælstof m.m. fra husdyrbrugets udbringningsarealer skal i henhold til *Bekendtgørelse om udpeging og administration af internationale naturbeskyttelsesområder*

samt beskyttelse af visse arter (bek. nr. 926 af 27. juni 2016) vurderes i forhold til, om det vil skade udpegningsgrundlaget for de ovenfor nævnte habitat og fuglebeskyttelsesområder.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet H78 Vadehavet, H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen, fuglebeskyttelsesområderne F63 Sønderådal, F60 Vidå, Tøndermarsken og saltvandssøen, F57 Vadehavet og Ramsarområdet 27 indeholder følgende naturtyper og arter:

Naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- 3150 Næringsrig sø
- 3260 Vandløb
- 7230 Riggær

Dyrearter der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- Snæbel
- Flodlampret
- Bæklampret
- Dyndsmerling
- Odder

Naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for H78

- 1110 Sandbanke
- 1130 Flodmunding
- 1140 Vadeblade
- 1150 Lagune
- 1160 Bugt
- 1170 Rev
- 1310 Enårig strandengsvegetation
- 1320 Vadegræssamfund
- 1330 Strandeng
- 2110 Forklit
- 2120 Hvid klit
- 2130 Grå/grøn klit
- 2140 Klithede
- 2160 Havtornklit
- 2170 Grårisklit
- 2180 Skovklit
- 2190 Klitlavning
- 2250 Enebærklit
- 2310 Vise-indlandsklit
- 2330 Græs-indlandsklit
- 3130 Søbred med småurter
- 3140 Kransnålage-sø
- 3150 Næringsrig sø
- 3160 Brunvandet sø
- 3260 Vandløb
- 4010 Våd hede
- 6210 Kalkoverdrev
- 6230 Surt overdrev
- 6410 Tidvis våd eng
- 7150 Tørvelavning
- 7230 Riggær
- 9190 Stilkeke-krat
- 91D0 Skovbevokset tørvemose
- 91E0 Elle og Askeskove

Dyrearter der indgår i udpegningsgrundlaget for H78:

- Havlampret
- Bæklampret
- Flodlampret
- Stavsild
- Laks
- Snæbel
- Marsvin
- Odder
- Græsæl

- Spættet sæl

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F63:

- Mosehornugle
- Rørdrum
- Sortterne
- Rørhøg
- Hedehøg
- Engsnarre

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F60 og F57:

• Rørdrum	• Hvid stork	• Lysbuget knortegås
• Rørhøg	• Engsnarre	• Sandløber
• Hedehøg	• Pibesvane	• Sandterne
• Mosehornugle	• Sangsvane	• Strandskade
• Spidsand	• Lille kobbersneppe	• Dværgmåge
• Skeand	• Blåhals	• Sortand
• Pibeand	• Brushane	• Stor regnspove
• Grågåås	• Hjejle	• Edderfugl
• Kortnæbbet gås	• Strandhjejle	• Dværgterne
• Bramgåås	• Plettet rørvagtel	• Havterne
• Almindelig ryle	• Klyde	• Splitterne
• Sortterne	• Fjordterne	• Hvidklire
• Islandsk ryle	• Gravand	• Rødben
• Hvidbrystet præstekrave	• Krikand	• Havørn
• Vandrefalk	• Mørkbuget knortegås	• Blå kærhøg

Flere af arterne og naturtyperne er sårbare overfor næringsberigelse af deres levesteder. F.eks. er snæbel i Vidåsystemet følsomme overfor sandvandring og næringsberigelse af vandløbet, idet det kan medføre en skadelig effekt på deres gydepladser, hvis iltindholdet nedsættes og bunden belægges med et slam/sandlag.

Højt næringsindhold i åvandet, der føres til Rudbøl Sø, kan medføre en hurtigere tilgroning af Magisterkog og Rudbøl Sø sammenlignet med en ren naturtilstand i oplandet, hvilket giver dårligere leveforhold for bl.a. rørdrum (basisanalyse for H90 og Natura 2000 plan).

Rudbøl Sø er i vandplan 4.1 (2009-2015) klassificeret som "stærkt modificeret vandområde med karakter af sø". Vidåen, der gennemløber Rudbøl Sø, er ligeledes udpeget som stærkt modificeret vandområde. Rudbøl Sø er i vandplan 4.1 (2009-2015) målsat med et godt økologisk potentiale (svarende til god økologisk tilstand). Målsætningen er ikke opfyldt endnu, da tilstanden er vurderet til at være moderat. Tidsfristen for målopfyldelsen er udskudt til efter 2015, da effektvurdering af allerede foretagne indgreb mangler. Der har været udført forskellige tiltag for at forbedre søens tilstand, men søen er endnu ikke i balance efter indgrebene. Tilstanden må dog ikke forringes. Det skal således sikres, at der ikke ved aktiviteter i oplandet sker en øget tilførsel af næringsstoffer.

Ifølge Naturstyrelsens hjemmeside (<http://www.naturstyrelsen.dk/Vandet/Vandplaner/>), under beskrivelsen af naturområdet N89 Vadehavet, beskrives de væsentligste trusler mod naturtyperne og arterne i området som værende bl.a. næringsstofbelastningen, intensiv landbrugsdrift, tilgroning og afvanding.

I vandplanen (2009-2015) er tilstanden i Vadehavet angivet som ringe til dårlig, hvor Lister Dyb er angivet som ringe. Årsagen skyldes for højt indhold af klorofyl (næringsstoffer). For at opnå målopfyldelse kræves mindst at tilstanden er god.

Efter § 11, stk. 1, jf. stk. 3, i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (bkg. nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer) skal der meddeles afslag på en ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugslovens §§ 10, 11, 12 eller 16, hvis skærpelsen af harmonikravene efter bekendtgørelsens bilag 3, afsnit D, ikke kan overholdes (det generelle beskyttelsesniveau for nitratudvaskning).

Selv om kommunen konstaterer, at beskyttelsesniveauet for nitrat efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt, skal det stadig overvejes, om det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt. Der skal således ske en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau eller meddeles et afslag, hvis der vil være en virkning på miljøet, som ikke er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen (bkg. nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer).

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugslovens §§ 10, 11, 12 eller 16 skal der således efter habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1, jf. § 8, stk. 6, foretages en vurdering af, om det ansøgte projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Denne vurdering skal fremgå af afgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 4. I bekræftende fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på det pågældende område under hensyn til bevaringsmålsætningen for området, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2, og denne konsekvensvurdering skal ligeledes fremgå af afgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 4. Viser konsekvensvurderingen, at projektet vil skade området, må der ikke gives tilladelse eller godkendelse til det ansøgte, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2.

Ved vurderingen efter habitatbekendtgørelsen skal kommunen bl.a. inddrage viden fra vand- og naturplanerne efter miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 932 af 24. september 2009 om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder med senere ændringer).

Jf. Miljøklagenævnets afgørelse af 3. november 2010 (MKN-130-00166) er det praksis, at der ved vurderingen af, om udvaskningen af kvælstof fra en bedrift vil skade et Natura 2000-område, der er recipient for udvasket kvælstof fra bedriftens arealer, skal tages udgangspunkt i de retningslinjer, der findes i Miljøstyrelsens digitale vejledning om godkendelse af husdyrbrug samt fortegnelsen over oplysninger fra Det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR) om antallet af husdyr fordelt på de kystvandoplande, der anvendes i vandplanlægningen.

Efter vejledningen er det et kriterium (afskæringskriterium pkt. 1), at dyreholdet (antallet af DE) i et aktuelt opland ikke har været stigende siden 1. januar 2007. Et yderligere kriterium (afskæringskriterium pkt. 2A og 2B) er, at kvælstofudvaskningen fra den ansøgte bedrift ikke må udgøre 5 % eller mere af den samlede kvælstofudvaskning til det aktuelle område, dog 1 % eller mere af den samlede kvælstofudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret. Selv om vejledningens kriterier ikke er overholdt, kan der dog efter omstændighederne meddeles godkendelse med skærpede vilkår, jf. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 24. november 2011 (NMK-133-00068).

Ca. 26 ha af bedriftens udbringningsarealer afvander til det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 089 Vadehavet, der således modtager udvaskede næringsstoffer fra arealerne. Afvandingen sker via deloplandet Lister Dyb, som udgør en del af hovedvandopland Vadehavet.

Ifølge Miljøministeriets vandplan for hovedvandopland Vadehavet er miljømålslovens miljømål "god tilstand" - bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet - ikke opfyldt i området. Aabenraa Kommune finder derfor, at enhver yderligere tilførsel af næringsstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning (Effekten af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde. Faglig rapport fra DMU nr. 787, 2010) og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Kommunen har derfor foretaget en vurdering af den mulige påvirkning af Lister Dyb, der stammer fra kvælstofudvaskning, efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug i overensstemmelse med Natur- og Miljøklagenævnets praksis.

Kommunen har taget stilling til, om udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne - set i sammenhæng med andre kilder til kvælstofudledning i oplandet - forringer tilstanden i vandområdet. Dette kan som udgangspunkt være tilfældet, hvis udviklingen i dyreholdet i oplandet har været stigende siden 2007. Kommunen har ved vurderingen af udviklingen i dyreholdet anvendt Miljøstyrelsens oversigt over udviklingen i husdyrholdet 2007-2014 (<http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>). Denne er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside den 10. december 2014.

Det fremgår af Miljøstyrelsens oversigt, at dyreholdet i oplandet til Lister Dyb er steget i perioden fra 2007-2014, hvorfor det i henhold til vejledningen må lægges til grund, at udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne - set i sammenhæng med andre kilder til kvælstofudledning i oplandet, dvs. kumulativt - risikerer at forringe tilstanden i det internationale naturbeskyttelsesområde Lister Dyb (Vadehavet).

Det følger af Natur- og Miljøklagenævnets praksis, at det ansøgte projekt herefter kun kan godkendes, hvis kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne reduceres til et niveau svarende til planteavl, dvs. at udvaskningen af kvælstof fra rodzonen nedbringes til et niveau, der svarer til en arealdrift med brug af handelsgødning og et plantesædskifte med 10 % efterafgrøder.

Aabenraa Kommune har fra ansøger modtaget beregninger (se tabel 2), der viser, at DE_{reel} er mindre end den vægtede maksimale udvaskning fra alle arealerne i opland til Vadehavet og Flensborg Fjord ved økologisk drift. Der er i den vægtede maksimale udvaskning indbygget kravet om udvaskning af nitrat svarende til et plantebrug. Kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne overstiger således ikke et planteavlsniveau.

Aabenraa Kommune finder herefter, at kvælstofudvaskningen fra udbringningsarealerne i det ansøgte projekt ikke vil modvirke opfyldelsen af bevaringsmålsætningen for Lister Dyb, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2.

Det fremgår, at det ansøgte husdyrbrug vil have et kvælstofbidrag til Vadehavet der er mindre end et planteavlsbrug, hvorfor det ansøgte ikke i sig selv har en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000 vandområde. I henhold til Miljøstyrelsens afskæringskriterier, som siger, at husdyrbruget ikke må bidrage med over 5 % af den samlede nitratudvaskning til Lister Dyb, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke i sig selv har en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000 område.

Ca. 105 ha svarende til ca. 79 % af bedriftens samlede arealer ligger i opland til Flensborg Inderfjord og dermed indirekte i opland til Natura 2000 område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als. Det fremgår af Miljøstyrelsens oversigt over udviklingen i husdyrholdet 2007-2015 (<http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>), at dyreholdet i oplandet til Natura 2000 område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als er faldende. Da ansøgningen viser, at DE_{reel} er mindre end DE_{max} og dermed overholder planteavlsniveauet, så er det vurderet, at ansøgningen ikke vil modvirke opfyldelsen af bevaringsmålsætningen for Natura 2000 område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als.

Vurdering

Vidå udmunder i Lister Dyb tidevandsområde i Vadehavet. Lister Dyb er karakteriseret som et sårbart vandområde og er omfattet af afskæringskriteriet pkt. 1 og 2A, dvs. at en skadevirkning på vandområdet ifølge den elektroniske vejledning kan udelukkes, hvis antallet af dyreenheder jf. CHR i oplandet ikke er steget siden 2007, og hvis projektet i sig selv udgør mindre end 5 % af den samlede udledning af kvælstof til vandområdet.

Det vurderes derfor samlet for nitrat,

- at husdyrbruget ikke i sig selv påvirker Vadehavet eller Flensborg Fjord med 5 % eller mere af den samlede N-udvaskning,
- at husdyrbruget drives økologisk
- og at husdyrbruget derfor i kumulation med andre husdyrbrug ikke medfører en stigning i nitratudvaskningen.

Bedriften vurderes dermed på baggrund af ovenstående hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter at kunne påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt.

Aabenraa Kommune ønsker derfor et vilkår om, at bedriften drives økologisk, som det fremgår af ansøgningen.

Natura 2000 - terrestriske områder i forhold til arealerne

Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark

Som tidligere nævnt, skal Aabenraa Kommune vurdere, om produktionen vil være i overensstemmelse med EF-habitatdirektiv-forpligtelserne.

Det nærmeste terrestriske Natura 2000-område, Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov ligger i Sønderborg Kommune. Nærmeste terrestriske Natura 2000-område i Aabenraa Kommune INO 95, Habitatområde H84 og Fuglebeskyttelsesområde F58 Hostrup SØ, Assenholm Mose og Felsted Vestermark ligger ca. 5,6 km nord for nærmeste udbringingsareal, mark 34-0.

Kort 17. Nærmeste terrestriske Natura 2000-områder

Miljøteknisk redegørelse ift. Natura 2000-området

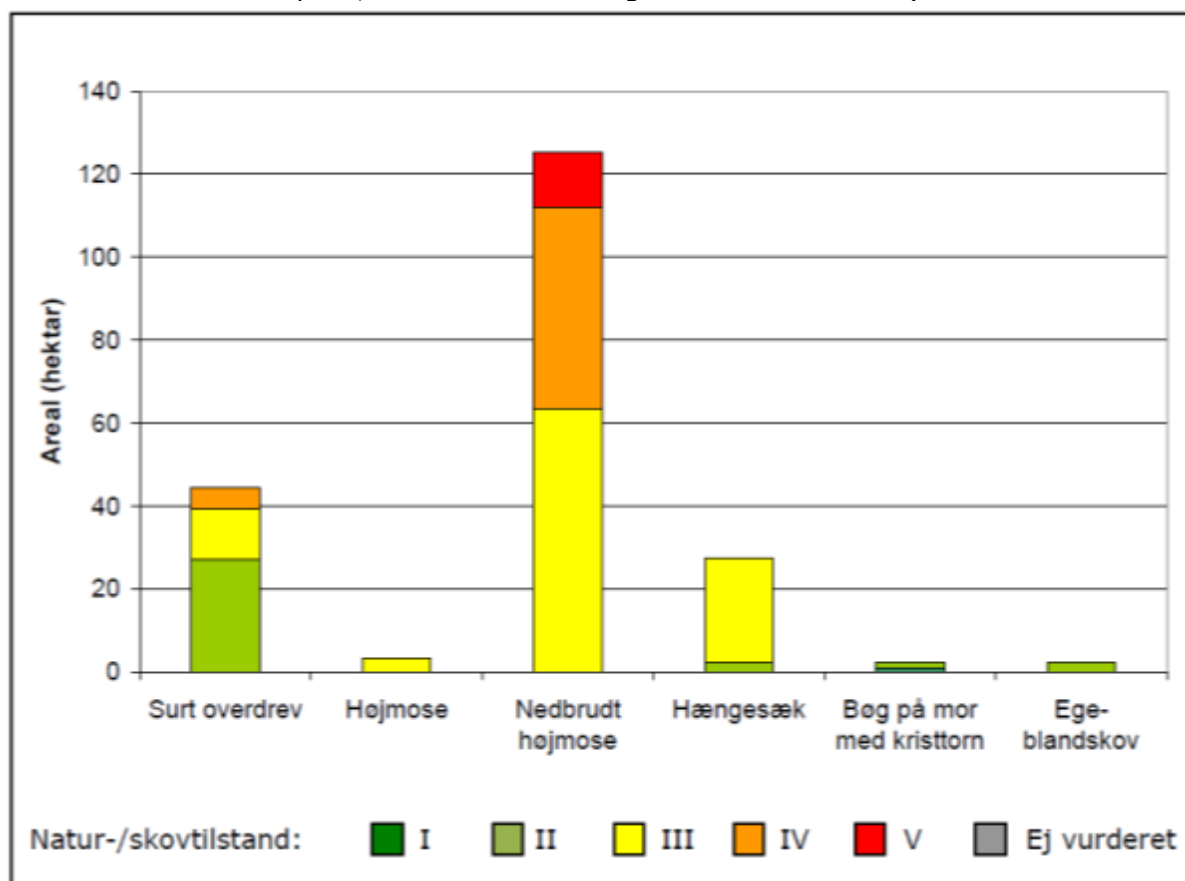
I det efterfølgende fokuseres på habitatudpegningen, som vurderes at have størst relevans i denne sag. Udpegningsgrundlaget for habitatområdet, dvs. de dyr, planter og naturtyper, som området primært er udpeget for at beskytte og fremme, er angivet i nedenstående tabel.

Tabel 3. Udpegningsgrundlag for EF-habitatområde nr. 84.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 84		
Naturtyper:	Søbred med småurter (3130)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Højmose* (7110)
	Nedbrudt højmose (7120)	Hængesæk (7140)
	Bøg på mor med kristtorn (9120)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Stor vandsalamander (1166)	Damflagermus (1318)
	Odder (1355)	

Der er jf. miljømålsloven udarbejdet en naturplan (2010-2015) for habitatområdet, som ved gennemførelse sikrer, at udpegningsgrundlaget over tid opnår "gunstig bevaringsstatus" – dvs. at arterne trives, og naturarealernes biologiske mangfoldighed og areal øges. Den nuværende tilstand, der er undersøgt i forbindelse med udarbejdelse af naturplanen, ses af tabellen og tekstboksen herunder.

Tabel 4. Naturtilstand for naturtyperne i H84, som er tilstandsvurderet (fra Natura 2000-plan 2010-2015 for Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark).

Tabel 5. Beskrivelse af ovenstående tabel 4 (fra Natura 2000-plan 2010-2015 for Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark).

Naturtypen surt overdrev (6230) er i en god naturtilstand på godt halvdelen af arealet, mens den øvrige del er i moderat eller ringe naturtilstand, hvilket bl.a. skyldes tilgroning. Der er drift på størstedelen af naturtypearealet.

Lidt over halvdelen af arealet med tidvis våd eng (6410) er i en god naturtilstand. Resten er i moderat eller ringe naturtilstand pga. tilgroning med høje urter og tegn på afvanding. Der er drift på størstedelen af naturtypearealet.

Størstedelen af arealet med aktiv højmoser (7110), nedbrudt højmoser (7120) og hængesæk er i ugunstig naturtilstand, hvilket primært skyldes tilgroning og afvanding. Desuden er den karakteristiske artssammensætning svagt repræsenteret på højmoseforekomsterne i ugunstig naturtilstand.

Skovnaturtyperne er i gunstig naturtilstand.

Hostrup Sø er Sønderjyllands eneste større hedesø og oprindelig en af Danmarks største survandede og næringsfattige søer. Søen er naturligt næringsfattig, men er truet af næringsberigelse. Vandet er brunligt på grund af afvanding af de omgivende moseområder og pga. søbundens tørveindhold. Tidligere voksede de sjældne grundskudsplanter tvepibet lobelie, strandbo, sortgrøn brasenføde og pilledrager i søen, men i dag er kun strandbo tilbage, og søen domineres nu af arter af vandaks. Søen er således negativt påvirket af eutrofiering. Omkring Hostrup Sø ligger moser og overdrevsarealer, blandt andet Bjergskov, som indeholder landsdelens mest artsrige lokaliteter, med mere end 130 arter af karplanter.

Aabenraa Kommune vurderer, at naturtilstanden er ringe pga. en kombination af de naturforringende faktorer udtørring (lavbundsarealerne afvandes via dybe vandløb og grøfter), næringsberigelse (idet der tilføres næringsstoffer via nedbør/luft, vandløb og overfladetilløb - samt fra tørven der "brændes af") og tilgroning i vedplanter (idet træerne pga. de mere tørre forhold breder sig). Det er derfor vigtigt for at opnå gunstig bevaringsstatus bl.a. at tilførslen af luftbåren ammoniak til mosearealerne reduceres.

Vurdering

Ovenstående viser, at Natura 2000-området generelt er sårbart over for kvælstofpåvirkning. Det er dog en generel vurdering, at kvælstofkilder, der ligger længere end tre km fra næringsstoffølsom natur, ikke vil have en påvirkning på naturområdet.

Grundet den store afstand fra dyrkningsarealerne til Natura 2000-området og den store grad af intensiv landbrugsdrift i det mellemliggende landskab vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil få betydning for Natura 2000-området, og ønsker ikke vilkår i denne sammenhæng.

Påvirkninger af arter med særlige strenge beskyttelseskrav (bilag IV)

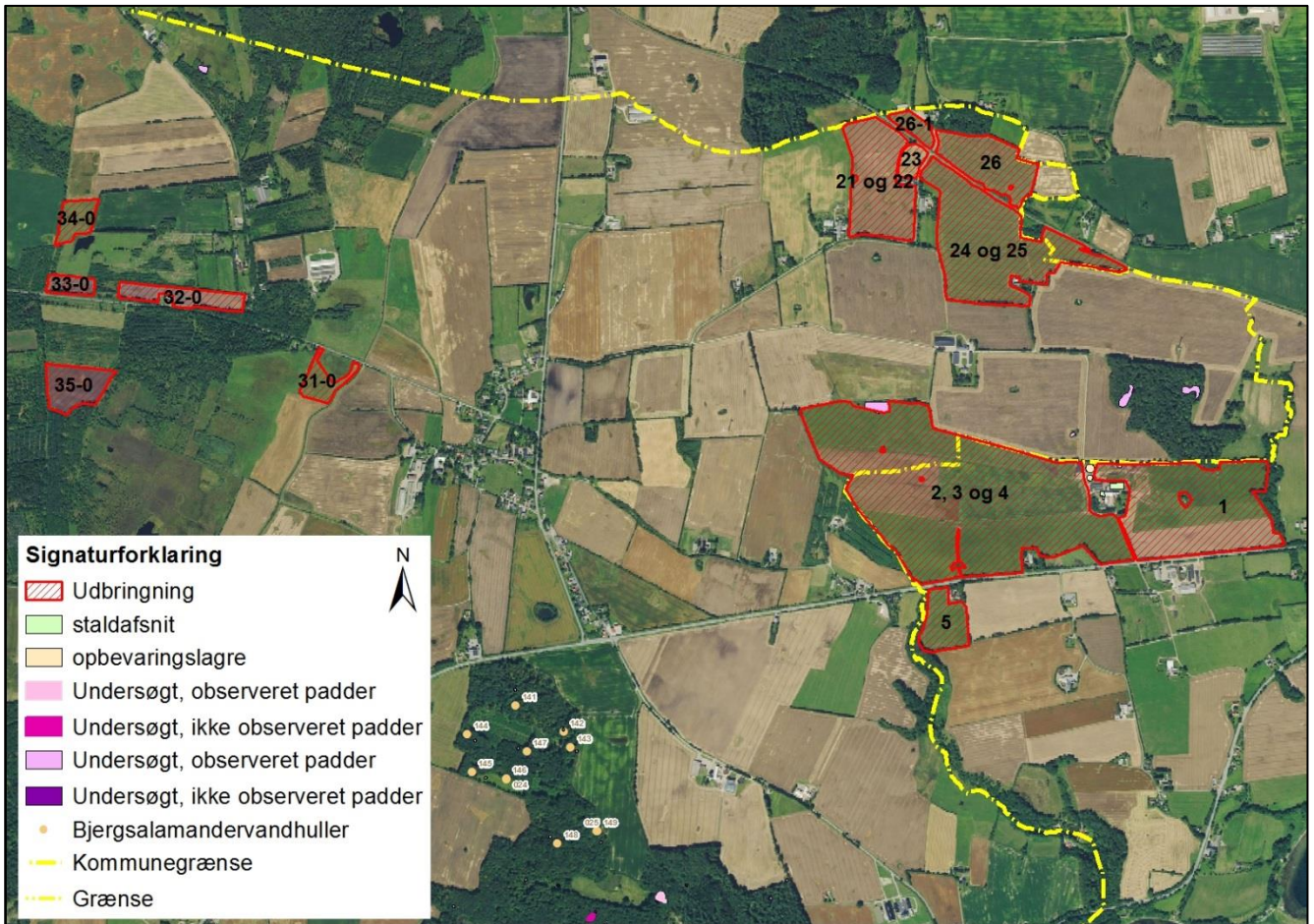
I habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområder ikke må

beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

I det følgende vurderes forekomsten af de bilag IV arter, hvor projektområdet ligger indenfor eller i nærheden af artens naturlige udbredelse. Der er søgt efter registreringer indenfor de seneste 10 år i Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV, Faglig rapport fra DMU nr.635, 2007, og naturdatabaser på www.naturdata.dk. Der er fundet følgende registreringer af de pågældende arter i eller omkring projektets udbredelsesområde:

I mosen vest-nordvest for anlægget er der som tidligere omtalt observeret butsnudet frø og lille vandsalamander, og i skoven nord-nordøst for anlægget er der observeret stor og lille vandsalamander og butsnudet frø. Stor vandsalamander er oplistet på Bilag IV, mens butsnudet frø og lille vandsalamander fremgår af Rødlisten over truede dyr i Danmark, om end som ikke truet (lc, least concern). De nævnte padde er fredede i Danmark.

På baggrund af de faglige rapporter nr. 457 og 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt Aabenraa Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der i området desuden kan være: vandflagermus, frynseflagermus, pipistrelflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, dværgflagermus, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, løvfrø og spidssnudet frø. Aabenraa Kommune har ikke gjort konkrete fund af de nævnte arter, og er ikke på andre måder bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistes på eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer, end dem der nævnes ovenfor. Der er dog stor sandsynlighed for, at en eller flere af dem findes i området, ikke mindst grundet de tilstødende og nærliggende naturområder.

Kort 18. Observerede padder.

Miljøteknisk Redegørelse ift. Bilag IV-arter

Stor Vandsalamander. Den store vandsalamander er udbredt over det meste af Danmark, hvorfor den er vurderet ikke truet, dog er den fåtallig i Jylland vest for israndslinien. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand men kan uden for yngletiden opholde sig i dybere vandhuller og vandhuller med forurenet vand. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l.

På den baggrund vurderes det, at den store vandsalamander kan forekomme i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Udsætning af fisk vil også være skadeligt, da fiskene æder salamanderens æg og yngel. Udsætning og fodring af ænder har samme negative effekt.

Eftersom arealerne i projektområdet er landbrugsjord i omdrift og fortsat vil være det i ansøgt drift, og der dermed ikke sker ændringer i arealanvendelsen, vurderer Aabenraa Kommune, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne for de nævnte arter væsentligt. Ammoniakdepositionsregninger har i øvrigt vist, at der ikke vil ske en væsentlig ændring af påvirkning fra anlægget ift. arternes leve- og opholdssteder, og de konkrete levesteder for stor

vandsalamander vurderes i øvrigt at ligge godt beskyttet mod påvirkninger fra markdriften inde i skovområdet.

Betragtningerne omkring trusler mod stor vandsalamander kan overføres til de to øvrige fundne paddearter, og kommunens vurdering af det ansøgte projekts påvirkninger svarer ligeledes til den ovenstående.

Vurdering

Kommunen har ikke registreret planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets anlæg og udspretningsarealer bortset fra de tre ovennævnte paddearter, men vurderer, at nogle arter med meget stor sandsynlighed forekommer i området.

Kommunen vurderer, at driften af arealerne ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter eller andre fredede eller rødlistede arter.

Aabenraa Kommune ønsker på baggrund af ovenstående ikke vilkår i denne sammenhæng.

Konklusion

Anlægget ligger indenfor 1000 m til naturområder beskyttet efter husdyrlovens §7, lige som bedriften råder over dyrkningsarealer, som grænser op til sådanne områder. Det er dog vurderet, at beskyttelsesniveauet i forhold til ammoniakdeposition til særlig følsomme naturområder er overholdt. Aabenraa Kommune har ønsket vilkår til begrænsning af næringspåvirkning i relation til dyrkning af de pågældende marker.

Da arealerne ligger uden for N og P klasse, er kravene til N og P overholdt ved harmonikravene.

Arealerne afvander delvist til Natura 2000 område med stigende dyretryk. Bedriften har i ansøgningen angivet økologisk drift, hvorved planteavlensniveauet overholdes i forhold til udvaskning af nitrat til overfladevand.

Der er ikke Natura 2000-områder inden for en afstand af anlægget eller dyrkningsarealet, som kunne føre til en påvirkning af Natura 2000-området.

Der er på flere lokaliteter observeret eller registreret padder, som er fredede eller beskyttede efter Bilag IV på eller i nærheden af arealerne. Aabenraa Kommune har vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil få negativ betydning for padderne.

Vilkår

Aabenraa Kommune ønsker vilkår om, at

- Der skal etableres en 2 m bred gødningsfri bræmme som afgrænsning mellem mark 35-0 og Nymose for at undgå afstrømning til moseområdet fra dyrkningsfladen og dermed yderligere kvælstofbelastning af mosen.
- Diget umiddelbart nord for de ansøgte gyllebeholdere ikke må fjernes eller på anden vis beskadiges uden forudgående høring af Aabenraa Kommune.
- Bedriften skal drives økologisk, som det fremgår af ansøgningen.

Venlig hilsen

Marie-Luise Meyhoff

Sagsbehandler, Miljø og Natur

